

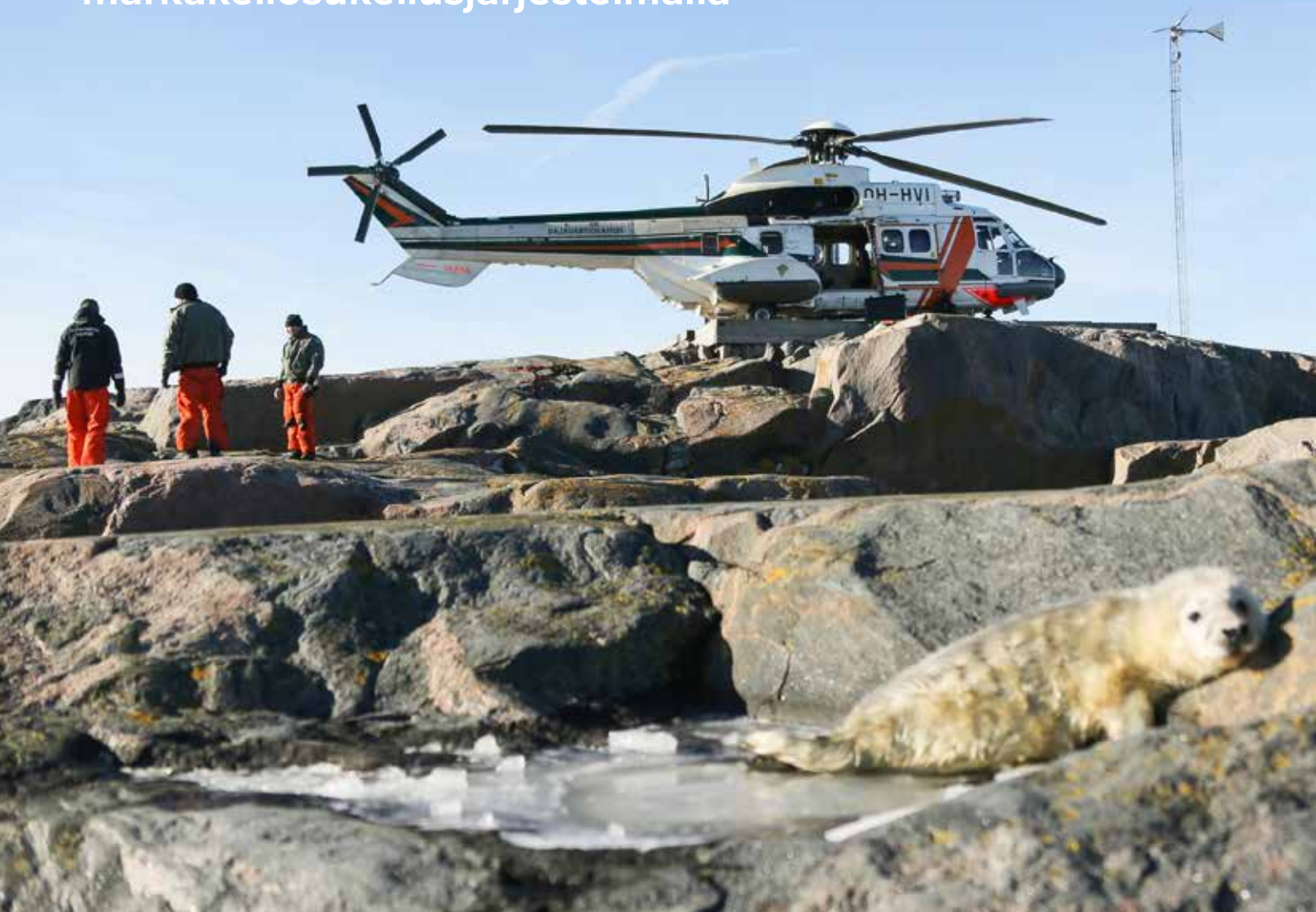
RAJAMME VARTIJAT

3 | 2021 RAJAVARTIOLAITOKSEN SIDOSRYHMÄLEHTI
TEEMANA RIKOSTORJUNTA

Rikollisten toiminta muuttui korona-aikana

Merellä ja saaristossa
ennätyskiireinen kesä

Sukellustoimintaa kehitetään
märkäkellosukellusjärjestelmällä

SISÄLTÖ

- 3** Pääkirjoitus
- 4** Ledare – Leading article
- 5** Rikostorjunta mukautuu toimintaympäristön mukaan
- 7** Rikostorjunta on kansainvälistä yhteistyötä
- 9** Sisärajavaalvonnan vaikutukset rikostorjuntaan
- 10** Tietoverkkotiedustelu Kaakkois-Suomen rikostorjuntayksikköön
- 11** Lapin rikostorjuntayksikköön nuoria rikostutkijoita ja uusia toimintamalleja
- 12** VL Turvalle uusi märkäkellosukellusjärjestelmä
- 14** Kansainvälinen ympäristövahinkojen torjuntaharjoitus
- 16** Merellä ja saaristossa oli kiireinen pandemiakesä
- 18** Sisärajavaalvonnan jälkeen Lapissa odotetaan vilkasta talvisesonkia
- 20** Jalkapallon EM-kisat ruuhkauttivat kaakkoisrajan hiljaiset ylityspaikat
- 22** Rajan kopterit sammuttamassa Kalajoen maastopaloa
- 24** Tuntisan laajaa metsäpaloa seurasi vartioaseman perustaminen
- 26** Immolan kasarmialueen uusi esikuntarakennus käyttöön
- 28** Vartiuksen rajanylityspaikka nykyaikaistettiin
- 30** Laine laineelta, lastu lastulta
- 31** Hurlun merivartioasemalta Ilomantsin rajavartioasemalle
- 32** Svenska resuméer
- 36** English summaries
- 40** Ajankohtaista

VL Turvalle sukeltajien käytössä on uusi märkäkellosukellusjärjestelmä.

Ympäristövahinkojen torjuntaa harjoiteltiin Itämeren alueen maiden kesken Kotkan edustalla.

Sisärajavaalvonnan poistuttua Lapissa odotetaan vilkasta matkailusesonkia.

Rajan kopterit olivat sammuttamassa Kalajoella riehunutta maastopaloa.

KATSE ETEENPÄIN

Toinen koronavuosi lähestyy loppuaan. Ollaan palaamassa jokseenkin normaaliin, mitä se sitten onkaan. Niin yksittäiset ihmiset kuin organisaatiotkin ovat joutuneet tarkastelemaan omaa toimintaansa joko osittain tai kokonaan uudelleen.

Voisi ajatella, että tämä pandemia on ollut monessa asiassa ja monelle oppimisen paikka. Jos osataan löytää kokemuksista uutta näkemystä ja uusia mahdollisuuksia, ollaan jo voiton puolella.

Rajavartiolaitoksessa voidaan nyt todeta, että me kykenimme hoitamaan tehtävämme tilanteessa, jossa piti reagoida nopeasti muutoksiin lähes kaikessa toiminnassamme. Palaute on ollut pääosin myönteistä, vaikka kiivaimmassa tautivaiheessa meillekin sattui virhearviointeja.

Pandemia on vaikuttanut maailmanlaajuisesti eikä siltä säästynyt yksikään valtio. Tähän suhteutettuna Suomi on selviytynyt hyvin. Maamme koronatilannesopaa oli parhaimmillaan tai pahimmillaan kauhomassa monta kokkia: terveysviranomaiset eri tasoilla, turvallisuusviranomaiset ja eri ministeriöt tahoillaan, kansanedustajat sekä pääkokkina hallitus.

Suurimpia haasteita oli selkeä viestintä. Viestijätahojen ja viestien runsaus aiheutti paljon hämmennystä kansalaisissa ja valtavaa painetta eri viranomaisissa, myös meillä Rajalla. Kuitenkin tässä eteenpäin katsomisen logiikassa uskaltaa sanoa, että kaikesta selvitettiin ja kokemuksia hyödynnettiin ja tullaan Rajalla edelleen hyödyntämään, kriisiviestintäoppia kerrakseen.

Viimeisimmässä kesän aikana tehdyssä kansalaiskyselyssämme nousi selkeästi esille, että kansalaisten näkemyksissä enemmistön mielissä Rajavartiolaitos ja sen toiminta on luotettavaa ja ammattitaitoista. Tämän kiitoksen ansaitsee koko Rajan henkilöstö.

Tässä numerossa esittäytyy Rajavartiolaitoksen rikostorjunta (RITO). RITO on toiminut vasta 16 vuotta, mutta on saanut tehokkaalla ja ammattitaitoisella toiminnallaan aikaan paljon. RITO kehitty edelleen, katsoo eteenpäin.

Päivi Kaasinen

Päätoimittaja,
Rajavartiolaitoksen viestintäpäällikkö

MED BLICKEN FRAMÅT

Det andra coronaåret närmar sig sitt slut. Vi håller på att återgå till en någorlunda normal tillvaro, vad nu det ska betyda. Både enskilda individer och organisationer har varit tvungna att helt eller delvis omvärdera sina handlingar. Ett synsätt på pandemin är att den på många sätt och för många av oss har inneburit ett tillfälle till lärande. Om erfarenheterna kan bidra till nya perspektiv och möjligheter har vi redan fått övertaget.

Vi på Gränsbevakningsväsendet kan nu konstatera att vi har klarat av att sköta vår uppgift i en situation som krävt snabba reaktioner på förändringarna i nästan all vår verksamhet. Största delen av responsen har varit positiv, även om också vi gjorde felbedömningar under det mest intensiva skedet. Pandemin har haft globala konsekvenser och inget land har klarat sig undan. I jämförelse med andra länder har Finland klarat sig bra. Många kockar har varit inblandade i vårt lands coronasoppa: olika nivåer av hälsovårdsmyndigheter, säkerhetsmyndigheter, olika ministerier, riksdagsmän och så huvudkocken, regeringen.

En av de största utmaningarna har varit att hålla kommunikationen tydlig. De många olika kommunikationsaktörerna och meddelandena har orsakat stor förvirring bland finländarna och ett enormt tryck hos myndigheterna, också hos oss vid Gränsbevakningsväsendet. För att följa logiken med att blicka framåt vågar jag ändå påstå att vi har klarat av det hela och att vi på Gränsbevakningsväsendet redan har dragit och kommer att dra nytta av våra erfarenheter; vi har sannerligen fått lära oss mer om kriskommunikation.

Av vår senaste medborgarenkät från i somras framgick det tydligt att en majoritet av finländarna anser att Gränsbevakningsväsendet och dess verksamhet är tillförlitlig och professionell. För det förtjänar Gränsbevakningsväsendets hela personal ett varmt tack.

I det här numret presenteras Gränsbevakningsväsendets brottsbekämpning. Enheten inrättades 2005 och har tack vare sin effektivitet och yrkeskunnighet fått mycket till stånd under sina 16 första år. Brottsbekämpningen fortsätter att utvecklas med blicken riktad framåt.

Päivi Kaasinen

Chefredaktör,
kommunikationschef vid Gränsbevakningsväsendet

LOOKING FORWARD

The second corona year is approaching its end. We are returning to the fairly normal, whatever that is. Both individuals and organisations have been forced to review their own activities and renew them partly or wholly. One might think that this pandemic has provided an opportunity for learning for many persons and in multiple matters. If we can utilise our experiences as sources of new visions and opportunities, we are already on the winning side.

Within the Finnish Border Guard, we can now state that we were able to manage our tasks in a situation that called for rapid response to changes in nearly all of our activities. The feedback we've received has been primarily positive, although some misjudgements occurred even for us in the most intense phase of the pandemic. The pandemic has had a global impact and no single state has been spared. Relatively speaking, Finland has managed the situation well. The coronavirus situation was, at its best or worst, like a soup kettle that was being overseen by several cooks: health authorities at various levels, safety and security authorities, different ministries, members of parliament and, as the chef, the Government.

A major challenge was the clarity of communications. The multitude of parties involved in communications and the abundance of messages caused plenty of confusion among citizens and enormous pressure for various authorities, including the Finnish Border Guard. In line with the logic of looking forward, I dare say that we survived it all, learned from the experiences and will exploit them in the future as well. This was a lesson in crisis communications indeed!

According to our latest citizen survey, conducted in the summer, the majority of citizens view the Finnish Border Guard and its activities as being reliable and professional. The entire Border Guard personnel deserve this praise.

This issue of the Rajamme Vartijat magazine presents the crime prevention activities of the Finnish Border Guard. Operational since 2005, the function has accomplished a lot through efficient and professional activities during the first 16 years. Crime prevention will continue to develop with a forward-looking approach.

Päivi Kaasinen

Editor-in-chief,
Communications Manager of the Finnish Border Guard

TEKSTI: Kari Kettunen / RVLE KUVA: Raja

Rikostorjunta mukautuu toimintaympäristön mukaan

Rajavartiolaitoksen toimivaltuus esitutkintaviranomaisena laajeni merkittävästi vuoden 2005 rajavartiolaitoksen kokonaisuudistuksessa. Siitä alkaen Rajavartiolaikoksella on ollut selkeä rooli esitutkintaviranomaisena poliisin ja Tullin rinnalla.

Rikostorjunta on 16 vuotisen historiansa aikana elänyt jatkuvaa pientä muutosta, mikä on johtunut muutoksista toimintaympäristössä, lainsäädännössä sekä Rajavartiolaitoksen toimintamenoissa. Viimeisen kahden vuoden aikana muutoksia on aiheuttanut erityisesti koronapandemia sekä tiettyjen toimintojen valtakunnallistaminen.

Koronapandemia muutti rikollisuutta

Kun koronapandemia sulki yhteiskuntia talvella 2020, oli myös rikostorjuntahenkilöstömme uuden edessä. Ensi alkuun uusia tutkintoja ei tullut sisään, kun rajat hiljenivät matkustajaliikenteen osalta. Toisaalta jo käynnissä olevia tutkintoja oli haastava viedä eteenpäin, kun kontakteja ihmisten välillä tuli välttää. Kuulustelun tekeminen tietyissä tapauksissa puhelimen välityksellä on mahdollista, mutta kotietsintää on vaikeampi etäyhteydellä toimittaa. Kiireelliset tapaukset hoidettiin, toki maksimaalinen suojaus huomioiden, ja osa tapauksesta jäi odot-

tamaan parempia aikoja. Osa rikostorjuntatehtävistä on ollut mahdollista toteuttaa etätyöskentelynä, mutta kyllä henkilöstöä on tarvittu jatkuvasti myös toimistolle ja kentälle.

Pandemia pysäytti ihmiset hetkellisesti, mutta sitten elämän oli jatkuttava. Näin toimivat myös rikolliset. Kansainvälisesti rikollisuus siirtyi entistä enemmän tietoverkkoihin, joiden käyttö pandemian aikana muutenkin kasvoi merkittävästi. Lisäksi rikollisilla oli uutena haasteenaan viranomaiset, jotka lisäsivät valvontaa monien maiden rajoilla. Rajavartiolaitoksen näkökulmasta muutoksia koettiin tutkituista rikoslajeista sekä paikoissa, joissa

RIKOSTORJUNTA ON YKSI RAJAVARTIOLAITOKSEN YDINTOIMINNOISTA. OLEMME RAJAN RIKOSTORJUNNASSA OSALTAMME VARMISTAMASSA SUOMEN SISÄISTÄ TURVALLISUUTTA."

ne paljastettiin. Erityisesti tämä näkyi merivartiostojen sekä Lapin rajavartioston toiminnassa, jotka vastasivat sisärajavallvonnan toteuttamisesta satamissa sekä Ruotsin vastaisella maarajalla. Lue lisää tästä asiasta Länsi-Suomen merivartioston jutusta sivulta 9.

Rikollinen toiminta tietoverkoissa

Rikollisuus on jo vuosien ajan siirtynyt tietoverkkoihin kiihtyvällä tahdilla. Rajavartiolaitoksen osalta tämä pääosin näkyy niin, että laittoman maahantulon palveluita tarjotaan sekä kauppoja sovitaan erilaisilla internetin ja sosiaalisen median alustoilla. Lisäksi tietoverkkoja hyödynnetään laittomasti Suomeen järjestettävien ihmisten ohjeistamisessa esimerkiksi niin, että Venäjältä maastoitse Suomeen pyrkivää ihmistä ohjeistetaan kartta- ja viestisovellusten avulla Balkanilta. Tämä kaikki on vaatinut Rajavartiolaitokselta toimintakyvyn rakentamista tietoverkoissa tapahtuvaan tiedonhankintaan sekä tarvittavien todisteiden tallentamiseen. Tänä päivänä Rajavartiolaitos siis partioi maa- ja merirajojen lisäksi tietoverkoissa rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi!

Toiminta tietoverkoissa ei tottele valtioiden, saati Rajavartiolaitoksen hallintoyksikköjen toimialueen rajoja. Lisäksi toiminta tietoverkoissa vaatii viranomaiselta rajavartijan perustyöstä huomattavasti laajempaa osaamista sekä useita erilaisia tietokoneohjelmia, joiden ylläpitäminen kaikissa vartiostoissa olisi ollut mahdollista. Tästä johtuen kansallinen vastuu

vaativammasta verkkorikostorjunnasta on osoitettu Kaakkois-Suomen rajavartiostolle. Lue Kaakkois-Suomen verkkorikostiedustelun terveiset sivulta 10.

Laittoman maahantulon torjunta vaatii kansainvälistä yhteistyötä

Laittoman maahantulon torjunta on Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan ydintä. Jotta tässä tehtävässä onnistutaan, vaatii se laajaa kansainvälistä yhteistyötä niin lähtö- kuin kohdemaidenkin suuntaan. Tästä johtuen rikostorjunnassa tehdään yhteistyötä maailman kaikkiin kolkkiin, toki pääosin painottuen naapurimaihimme. Yhteistyön mahdollistaa erilaiset kansainväliset sopimukset ja käytäntöön panoa ovat tukemassa Euroopan Unionin eri virastot, useat eri tietojärjestelmät sekä yhdyshenkilöverkostot. Pääosa työstä painottuu Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston, Europolin, kautta tehtävään yhteistyöhön.

Helsinki-Vantaan lentokenttä tuhansine yhteyksineen ympäri maailman sekä Helsingin satama vaikuttavat niin, että Suomenlahden merivartioston rikostorjuntayksikössä kansainvälinen yhteistyö on arkipäivää. Lue Suomenlahden kokemuksia asiasta sivulta 7.

Henkilömuutoksia

Rikostorjunnan kasvettua jo 16 vuoden ikään on ollut väistämätöntä, että iso osa ensimmäisen sukupolven rikostutkijoista ja tutkinnanjohtajista ovat jo saavuttaneet eläköitymisiään tai siirtyneet Rajavartio-

laitoksessa muihin tehtäviin. Esimerkiksi Lapin rajavartioston lähes koko rikostorjuntahenkilöstö on vaihtunut parin vuoden sisällä. Tutustu Lapin uusiin rikostutkijoihin tarkemmin sivulla 11.

Lakia muutetaan tarpeiden mukaan

Vaikka rikostorjuntatehtävien painopiste on vuosien saatossa pysynyt laittoman maahantulon ympärillä, on lainsäädännössä tapahtunut pieniä muutoksia lähes vuosittain. Tutkinnanjohtajien toimivaltuudet ovat vahvistuneet ja työkalupakkiin on saatu muun muassa mahdollisuus kuunnella rikoksesta epäiltyjen puheluita tai seurata heidän puhelintensa tietoliikennettä. Myöskin tutkimiemme rikosten skaala on maltillisesti laajentunut.

Muutokset toimintaympäristössä vaativat, että lainsäädäntö vastaa tämän päivän tarpeita. Parhailaan Rajavartiolaitoksessa käydään läpi hanketta, jossa selvitetään miltä osin rajavartiolainsäädäntöä olisi tarve uudistaa. Rikostorjunnan osalta selvitetään muun muassa mahdollisuutta laajentaa toimivaltaa tutkia ihmiskaupparikoksia aikaisempaa laajemmin sekä mahdollisuutta käyttää tiettyjä salaisia tiedonhankinta- ja pakkokeinoja, jotka mahdollistavat entistä paremman rikosten estämisen ja selvittämisen.

Yhdessä teemme työtä sen eteen, että ehkä jo vuodesta 2023 alkaen nämä uudet rikostorjunnan toimivaltuudet olisivat Rajavartiolaitoksen käytettävissä ja rajaturvallisuuden ylläpitoon kyetään osallistumaan entistä paremmin työkaluin. ●

TEKSTI: Camilla Nokelin KUVA: Raja

Rikostorjunta on kansainvälistä yhteistyötä

Kansainvälisen rikostorjunnan pää-tarkoitus on estää rajat ylittävä järjestäytynyt rikollisuus, jonka vaikutukset ilmenevät useissa valtioissa. Perinteisesti tällaista rikollisuutta on ollut esimerkiksi huumausaineisiin ja ihmislakuljetukseen liittyvä rikollisuus.

Suomenlahden merivartioston rikostorjuntayksikön kansainväliset tutkimukset ja tiedonvaihto liittyvät yleisimmin törkeisiin laittoman maahantulon järjestämisiin ja törkeisiin väärennyksiin.

Kansainvälisen yhteistyön keinot ja kumppanuudet

Merivartiosto tekee kansainvälistä rikostorjuntayhteistyötä monin eri tavoin. Merkittävimmät yhteistyömuodot pe-

rustuvat Europolin mandaattiin ja lähi-alueyhteistyöhön.

– Europolin mandaattiin kuuluu vakava järjestäytynyt rikollisuus, jolla on kansainvälistä ulottuvuutta koskien vähintään kahta jäsenmaata, kertoo rikostutkimuksen päällikkö, kapteeniluutnantti **Jukka Tekokoski**.

– Europol-yhteistyössä vastinparina ovat Euroopan unionin ja Schengen-alueen jäsenmaat sekä näiden ulkopuolelta ne maat, joilla on operatiivinen kumppanuussopimus Europolin kanssa, kuten esimerkiksi Yhdysvallat ja Ukraina.

Europolin kautta tavoitetaan kaikki jäsenmaat Euroopan unioniin ja Schengenin sopimukseen liittyen. Lisäksi useat Euroopan ulkopuoliset maat ovat solmi-

neet operatiivisen sopimuksen Europolin kanssa, mikä mahdollistaa suoran operatiivisen tiedonvaihdon. Tällaisia maita ovat esimerkiksi Yhdysvallat, Kanada, Kolumbia, Australia, Georgia ja Ukraina.

Kansainvälinen yhteistyö sisältää rikostorjunnan kannalta merkityksellisen tiedon vaihtamista ja sen analysointia, eri maissa meneillään olevien samaan kokonaisuuteen liittyvien rinnakkaisten tutkintojen yhteensovittamista ja yhteisiä kansainvälisiä tutkintaryhmiä.

Yhteistyötä tehdään Europolin ja Eurojustin mandaatteihin ja eurooppalaisiin tutkintamääräyksiin (European Investigation Order) sekä oikeusapupyyntöihin perustuen.

– Rikostorjuntayksikkö on ollut mukana muutamassa kansainvälisessä yhteisessä tutkintaryhmässä (Joint Investigation Team). Tällöin Euroopan oikeudellisen yhteistyön virasto Eurojustilla on merkittävä rooli, Tekkoski jatkaa.

Lähialueyhteistyö merkittävää

Lähialueyhteistyötä tehdään erittäin matalalla kynnyksellä Baltian ja Pohjoismaiden kanssa. Venäjän kanssa tehtävän rikostorjuntayhteistyön perustana on Suomen ja Venäjän kahdenvälinen rikostorjunnan yhteistyösopimus.

– Kahdenvälinen operatiivisen tiedonvaihdon ja yhteistyön mahdollistava rikostorjuntasopimus Venäjän Federaation ja EU-jäsenmaan välillä on poikkeuksellista. Suomi on siis erittäin hyvässä asemassa, mitä tulee Venäjän lainvalvontaviranomaisten kanssa tehtävään yhteistyöhön, Tekkoski kertoo.

Tukea kansainvälisten rikosten selvittelyyn

SLMV:n rikostorjuntayksikön rooli vaihtelee tapauskohtaisesti, samoin kuin yhteistyön intensiteetti, riippuen selvitet-

tävänä olevan rikoskokonaisuuden luonteesta ja yhteistyön muista osapuolista.

– Paljastamamme ja tutkinnassamme olevien rikosten kautta on paljastunut laajoja kansainvälisiä rikoskokonaisuuksia, joita on sitten ryhdytty yhdessä tutkimaan ja torjumaan edellä mainituin keinoin. Esimerkiksi Helsinki-Vantaan lentokentällä paljastuneen yksittäisen väärennys- ja valtionrajarikoksen tutkinnan kautta paljastui laaja Pohjois-Amerikassa meneillään ollut rikoskokonaisuus. Tässä tehtiin yhteistyötä Yhdysvaltojen ja Kanadan viranomaisten kanssa, Tekkoski kertoo.

Korona lisäsi väärennyksiä

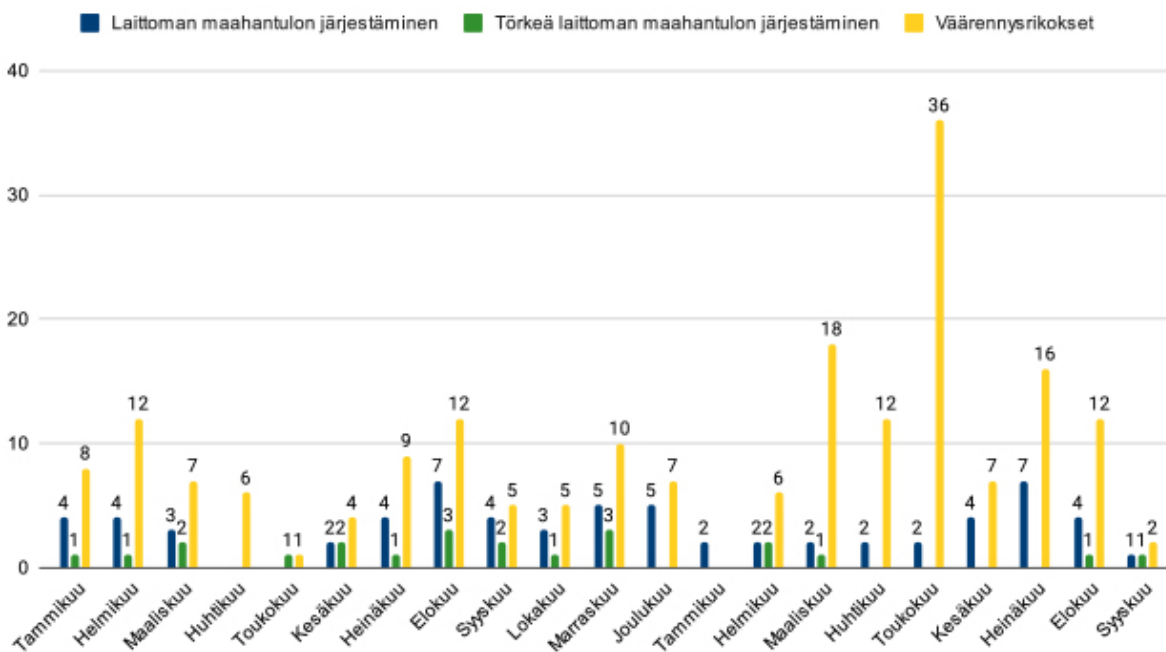
SLMV:n rikostorjuntayksikön raportissa näkyy selvästi, kuinka väärennysrikosten osuus nousi keväällä 2021.

– Koronarajoituksia pyrittiin kiertämään erilaisilla todistusväärennyksillä. Niitä valmistettiin hetkellisesti aika laajastikin ja esitettiin rajoilla. Väärennetyt todistukset olivat koronatestitodistuksia, työsopimuksia, vuokrasopimuksia ja muita vastaavia dokumentteja, joilla yritettiin osoittaa pysyviä siteitä Suomeen ja siten päästä maahan, Jukka Tekkoski kuvaa. ●

TYÖ RIKOSTORJUNTA-YKSIKÖSSÄ

Suomenlahden merivartioston (SLMV) rikostorjuntayksikön operatiivinen toiminta keskittyy Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan ydinalueeseen eli laittoman maahantulon ja sen liitännäisrikosten torjuntaan. Rikosnimikkeinä kansainvälisessäkin yhteistyössä ovat yleisimmin törkeän laittoman maahantulon järjestämisen lisäksi väärennys- ja ihmiskaupparikokset. Usein tutkinnoissa törmätään myös rahanpesuun ja huumausainerikoksiin.

SLMV kirjatut rikokset 2020-2021

Sisärajavalvonnan vaikutukset rikostorjuntaan

Koronapandemian takia palautettu sisärajavalvonta näkyi isosti Länsi-Suomen merivartioston Turun rikostutkintayksikön toiminnassa.

Pandemian alkuvaiheessa laittoman maahantulon järjestämisrikosten tutkinnat loppuivat lähes kokonaan. Tämä johtui siitä, että laittomasti maassa oleskelevien ihmisten liikkuminen EU-alueella vaikeutui rajoitusten takia. Rikollisten liikehdintä vaikutti suorastaan pysähtyneen sisärajavalvonnan ensimmäisinä kuukausina.

Rajoitusten hieman lieventyessä alkoivat monialarikollisuuteen liittyvien ryhmien ja yksittäisten laittomasti Ruotsista Suomeen pyrkivien ihmisten maahantuloyritykset. Tästä seurasi valtionrajarikosten ja lievien valtionrajarikosten moninkertainen kasvu normaaliin aikaan verrattuna. Sisärajavalvonnan yhteydessä

paljastui myös maahantulokieltojen rikkomistapauksia ja väärennyksiä normaaliaikaa enemmän. Poikkeuksellisesti myös EU-kansalaiset pyrkivät kiertämään maahantulorajoituksia edellä mainituilla tavoilla.

Oman haasteensa esitutkintojen suureen määrään toi Länsi-Suomen merivartioston laaja toimialue, joka ulottuu Hangon länsipuolelta aina Ylitornioon asti. Sisärajavalvonnan alussa Tornioon komennettiin Turun rikostutkintayksikön oma tutkija. Myöhemmin tukea saatiin Kaakkois-Suomen rajavartiostosta, kun rikostutkija tuli auttamaan paljastuneiden rikosten selvittämisessä. Rikostutkijan tuki koettiin erittäin tärkeäksi, jotta välttä-

mättömät toimenpiteet, kuten kuulustelut ja pikahaastamiset saatiin hoidettua valmiiksi niin sanotulla yhdenkosketuksen periaatteella.

Case Tunneli

Yksi tyypillinen rikostapaus oli Tornion rajanylityspaikalla paljastettu tapaus, joka ristittiin Case Tunneliksi. Keväällä 2020 kaksi Romanian kansalaista pyrki maahan kertomalla olevansa tulossa Suomeen töihin. Rajatarkastuksessa he esittivät Suomessa toimivan yrityksen työsopimuksen. Rajatarkastaja otti yhteyttä yritykseen ja selvisi, että työsopimukset olivat väärennettyjä. Myöhemmin tuli esille, että samanlaisia työtodistuksia oli käytetty

maahantulon perusteiksi myös Turussa ja Helsingissä.

Suomeen väärillä työtodistuksilla pyrkineiden todellinen matkan tarkoitus oli seksuaalipalvelujen myyminen tai siinä avustaminen. Väärennettyjen työtodistusten tekijäksi paljastui romanialainen mies, joka oli työskennellyt lyhyen ajanjakson kyseisen Suomessa toimivan yrityksen ruokalahettinä. Työjakson aikana miehen sähköpostiosoite oli rekisteröity yhtiön järjestelmiin, mikä mahdollisti vää-

rien työ sopimusten tehtailun yrityksen nimissä. Ennen kiinni jäämistä henkilö ehti tehdä yrityksen nimissä 13 Service Agreement -työsopimusta. Merivartios-tossa kokonaisuutta tutkittiin muun muassa törkeänä väärennyksenä ja Helsingin poliisilaitoksella törkeänä parituksena.

Satakunnan kärjäoikeus antoi asiassa tuomion 2.9.2020. Epäilty tuomittiin parituksesta, väärennyksestä, kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta, törkeästä väärennyksestä ja väärennysaineiston

hallussapidosta kuuden kuukauden vankeuteen. Törkeän väärennyksen osalta kärjäoikeus totesi, että syytteessä tarkoitetut asiakirjat ovat olleet todistusarvoaan erityisen merkityksellisiä, eikä maahantulo koronaviruksesta johtuvan pandemian vuoksi ole ollut mahdollista ilman erityistä syytä. Lisäksi asiakirjojen lukumäärä ja sen osoittama suunnitelmallisuus huomioon ottaen teko on myös kokonaisuutena arvostellen ollut törkeä. ●

TEKSTI: Ossi Fonselius

Tietoverkkotiedustelu on keskitetty Kaakkois-Suomen rikostorjuntayksikköön

Toiminta tietoverkoissa on yksi rikostorjunnan painopisteitä vuosina 2020–2021.

Rajavartiolaitoksessa on osoitettu Kaakkois-Suomen rajavartiostolle tietoverkoissa toteutettavan tiedonhankinnan valtakunnallinen palveluntuotanto ja toiminnallinen kehittämisvastuu. Tehtävää on toteutettu 1.3.2020 lähtien rajavartioston rikostorjuntayksikön paljastavan tutkinnan ryhmässä. Ryhmässä työskentelee kaksi asiaan erikoistunutta rajavartiomiestä.

Valvonta tietoverkoissa kohdistetaan henkilöihin, jotka ovat Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan mielenkiinnon kohteina tai paikkoihin, joissa yleisesti tiedetään kaupattavan esimerkiksi väärennettyjä asiakirjoja. Valvontaa toteutetaan niin

sanotussa pimeässä verkossa sekä yleisesti käytössä olevilla verkon sivuilla ja sosiaalisen median alustoilla. Nykypäivän digitaalisessa yhteiskunnassa moni ihminen jättää itsestään ja omasta toiminnastaan huomaamattaan tai huolimattomuuttaan valtavan määrän digitaalisia sormenjälkiä, joita voidaan käyttää joko esitutkinnan suuntaamiseen tai suoraan todisteena rikosasiassa.

Tietoverkoissa työskentely vaatii henkilöstöltä erityisosaamista, joka on hankittu PTR-viranomaisilta ja ohjelmistojen tuottajien koulutuksella, mutta ennen kaikkea henkilökohtaisen kiinnostuksen myötä harrastuneisuudesta aihee-

seen. Valvontaa ei toteuteta normaaleilla TUVE-verkon tietokoneilla, vaan sitä varten on hankittu normaalia tehokkaampia tietokoneita ja erikoisohjelmistoja.

Kaakkois-Suomen rajavartiosto tukee Rajavartiolaitoksen muita yksiköitä tietoverkoissa toteutettavalle tiedonhankinnalle. Toimeksiannon yhteydessä käydään läpi tarkka tehtävänanto, tuloksien raportointitapa ja tehtävän kiireellisyysluokka. Tehtävien kiireellisyyttä harkittaessa arvioidaan muun muassa kyseisen esitutkinnan laatua ja käytössä jo olevia pakkokeinoja. ●

Sukupolvenvaihdos Lapin rikostorjunnassa

Rikostutkintaan nuoria rajavartijoita
ja uusia toimintamalleja.

Lapin rikostutkinnan toimialalla käynnistyi rikostutkijoissa sukupolvenvaihdos, kun uusia tehtäviä tuli haettavaksi vuonna 2019. Paikkoja täytettäessä painavammiksi kriteereiksi asetettiin niin oma halu, kiinnostus ja sitoutuminen tehtävään kuin jo suoritettut kurssit tai koulutukset. Näin paikkoja avautui myös uransa alkupuolella oleville rajavartijoille.

Yksi Lapin uusista rikostutkija/tiedustelijoista on **Netta Myllykangas**, joka aloitti rajavartijan uransa 2018 Rajajoosepin rajavartioasemalta.

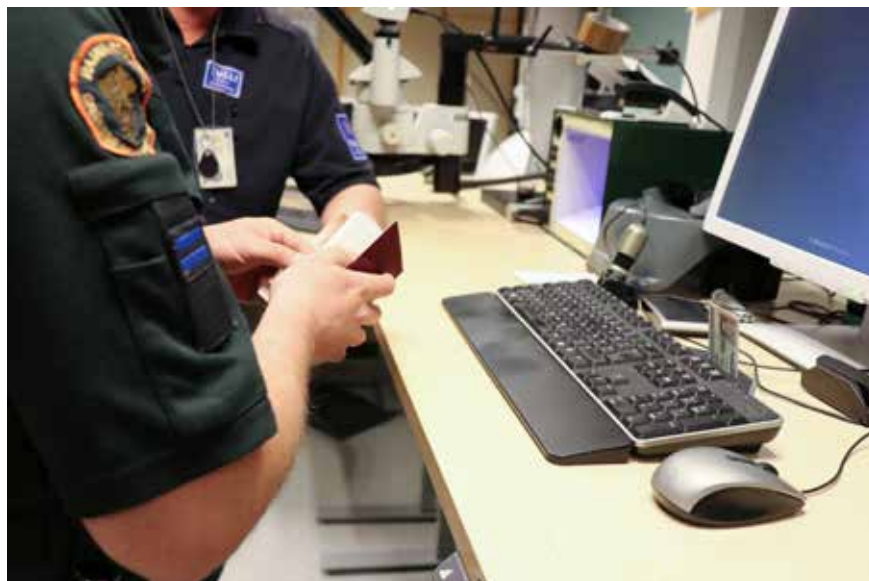
– Olin aiemmin jo opiskellut julkisoikeutta yliopistossa, ja koin rikostutkinnan mielenkiintoiseksi. Keltanokkana en siis tehtävään lähtenyt, vaikka käytännön työ opintojen ja vuonna 2020 suorittamani rikostutkijakurssin jälkeen onkin opettanut paljon, Myllykangas kertoo.

Työjärjestyksessään Myllykankaalla, kuten muillakin rikostutkijoilla, on määriteltä tietty rikostorjunnan erityisosaamisalue, johon hän syvennyy.

– Tällä toimintamallilla saamme käyttöömmä mahdollisimman laajan skaalan rikostorjunnan erityistaitoja, työvälineitä ja -menetelmiä. Lisäksi teemme yhteistyötä Rajavartiolaitoksen eri hallintoyksiköiden ja muiden viranomaisten kuten Lapin poliisilaitoksen kanssa, taustoitetaan Lapin rajavartioston tutkinnanjohtaja **Antti Saarinen**.

Globaalit ilmiöt lisäävät tehtäviä

Lapin rikostorjunnan tehtäviä Myllykangas kuvaa monipuolisiksi. Tehtävissä

näkyvät niin maailmanlaajuiset ilmiöt kuin vuoden kiertokulku ja pohjoinen toimintaympäristö. Esimerkiksi koronapandemian puhkeaminen ja pohjoisille rajoille palautettu sisäraja- ja valvonta moninkertaisivat valtionrajarikosten määrän Lapissa. Vuosina 2015-2016 Lapin rikostutkinta urakoi siirtolaiskriisin ja laittoman maahantulon järjestämisen parissa.

Ennusteiden mukaan koronan jälkeisen kansainvälinen lentoliikenne kasvaa entisestään. Operaattoreilla on suunnitteilla Schengen-alueen ulkopuolelta saapuvia sesonkiluontoisia reittilentoja sekä lentoyhteyksiä Britteihin. – Näillä voidaan arvioida olevan kohonnut laittoman maahantulon riski, Saarinen ennakoii.

Rikostutkijoita työllistävät vuosittain myös metsästys ja epäiltyjen luonnon-

vara-alarikosten tutkinta. – Lapissa pitkät välimatkat ovat realiteetti, joka pitää ottaa huomioon, ja mikä väistämättä vaikuttaa myös tutkintaan, Myllykangas toteaa.

Laajimmat rikostutkinnat ovat usein mieleenpainuvimpia, kuten Myllykankaalle oli eräs epäiltyä valtionrajarikosta ja laittoman maahantulon järjestämistä koskeva tapaus, jossa hän toimi päätutkijana.

– Vaikka työ on itsenäistä, yksin ei rikostutkijan kuitenkaan tarvitse tapausten kanssa puurttaa. Kun aktiivinen toimintamalli otetaan nykyistä laajemmin käyttöön, rikostutkinta tulee entisestään tiivistämään yhteistyötään kentällä työskentelevän henkilöstön kanssa. Meillä on hyvä ja motivoitunut rikostorjunnan porukka täällä Lapissa, Netta Myllykangas sanoo. ●

VL Turvalle märkäkello-sukellusjärjestelmä

Järjestelmän avulla voidaan sukeltaa entistä kauemmin ja turvallisemmin.

Vartiolaiva Turvalle on hankittu uusi märkäkello-sukellusjärjestelmä, jolla tehtiin ensimmäinen sukellus Helsingissä torstaina 16.9.2021.

Märkäkello-sukellusjärjestelmä on uutta Rajavartiolaitoksessa ja ensimmäinen laatuaan Suomessa. Järjestelmä koostuu neljästä eri osasta. Itse märkäkello (Wet Bell) on metallinen kehikko, jolla kaksi sukeltajaa lasketaan pinnan alle. Veteen lasketun märkäkellon kuvun alle jää ilmatasku, jossa sukeltajat voivat tarvittaessa ottaa sukelluskypärän päästä.

Märkäkello on varustettu kahdella istuimella ja erilaisilla sukelluksessa ja pelastamisessa tarvittavilla välineillä.

Toisena osana järjestelmään kuuluu lasku- ja nostojärjestelmä LARS (Launch and Recovery System). LARS-järjestelmää ohjaa vinssimies, joka nostaa ja laskee märkäkelloa sukellustoiminnan johtajan ohjeiden mukaan. Lisäksi vinssimies toimii toisen sukeltajan sukellusavustajana.

Kolmantena osana toimii sukellustoiminnan johtokeskus UWC (Under Water Center). Johtokeskuksessa työskentelevät

sukellustoiminnan johtaja, joka johtaa sukellusta, ja paneelimies, joka hoitaa puheyhteydet sukeltajiin.

Neljäntenä osana järjestelmään kuuluu painekammio, jonka käytöllä voidaan ehkäistä sukeltajantaudin syntymistä. Tarvittaessa sillä voi myös hoitaa sukeltajantautia. Sukeltajantaudin perushoito painekammiossa kestää US Navy 6 -taulukon mukaan noin viisi tuntia.

Vartiolaiva Turva on DP2 (Dynamic Positioning) -luokiteltu alus, joka tarkoittaa sitä, että alusta voidaan pitää

Sukellustoiminnan johtokeskuksen näytöltä voidaan seurata sukeltajan toimintaa märkäkellossa.

potkureilla tietokoneavusteisesti paikallaan. Tämä mahdollistaa sukeltamisen aluksesta, joka ei ole ankkurissa. Koulutettu DP-operaattori aluksen komentosilalla vastaa aluksen paikallaan pidosta ja aluksen DP-toiminnoista.

Sukellustoiminta kehitty

Suomenlahden merivartiosto järjesti 27.9.–1.10.2021 vartiolaiva Turvalla sukellusleirin, jossa harjoiteltiin märkäkellon käyttöä. Leirille osallistui Rajavartiolaitoksen henkilöstön lisäksi Puolustusvoimien henkilökuntaa. Osa Puolustusvoimien henkilökunnasta harjoitteli märkäkellon käyttöä ja sukellustoiminnan johtokeskuksessa työskentelyä. Puolustusvoimien sukelluslääketieteen keskukselta sukellus-sairaanhoitaja **Harri Mäkitalo** oli leirillä kouluttamassa painekammion käyttöä Rajavartiolaitoksen henkilökunnalle.

Sukellusleiriin osallistunut Turvan kansimies ja sukeltaja **Ville Rämö** kertoo, että märkäkellosukelluksessa täytyy olla aina yksi turvasukeltaja valmiudessa. Hä-

nellä tulee olla päällään täysi varustus ja sukelluskypärä valmiina sylissä. Rämö on toiminut vuodesta 2018 lähtien Rajavartiolaitoksen eri yksiköissä sukeltajana ja vuoden 2021 alusta alkaen sukeltajana vartiolaiva Turvalla.

Turvan sukellusleirillä tehty sukellus oli hänen ensimmäinen harjoitussukelluksensa märkäkellossa. Hän lähti sukellustoimenjohtajan käskemälle märkäkellosukeltajien tarkastustehtävälle. Harjoitus sujui hyvin ja sekä Rämö että märkäkellon kaksi sukeltajaa nousivat tyytyväisinä pintaan.

Rämö kertoo, että sukeltajien keskuudessa märkäkellosukellusjärjestelmää on odotettu jo useita vuosia.

– On hienoa, että sukellustoiminta on mennyt paljon eteenpäin niin Rajavartiolaitoksessa kuin Suomessa. Rajavartiolaitos tukee sukeltajien ammattitaidon ylläpitoa järjestämällä mm. alustarkastuskursseja ja vedenalaisen rikospaikkatutinnan kursseja.

– Vaikka merelliset yksiköt ovat ha-
luttuja paikkoja, sukeltajan tehtäviin ei

ole jonoksi asti tulijoita. Rämö toivoisikin enemmän sukeltajaksi hakijoita. – Sukeltajan työ on mielenkiintoista!

Sukeltaminen ei pelota Rämöä, joka on ollut aina kiinnostunut sukeltamisesta ja sukeltanut jonkin verran jo ennen Rajavartiolaitokselle töihin tuloaan. Hän valmistui vuonna 2018 ammattisukeltajaksi Lohjan Lukiasta, joka on ainoa Suomessa ammattisukeltajia kouluttava oppilaitos.

Siviilissä Rämö harrastaa monipuolisesti liikuntaa, mm. lenkkeilyä ja kuntosalilla käyntiä sekä jonkin verran uintia. – Toivon, että saisin pysyä terveenä ja hyvässä kunnossa mahdollisimman pitkään, jotta voisin sukeltaa vielä kauan, sanoo Rämö. ●

Balex-harjoitus Kotkan edustalla

SLMV johti operatiivista toimintaa sekä harjoitteli skenaarion mukaisessa suuronnettomuustilanteessa toimimista useiden kansallisten ja kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Itämeren alueen suurin ympäristövahinkojen torjuntaharjoitus Balex Delta järjestettiin tänä vuonna 24.–25. elokuuta Kotkan edustalla. Harjoitukseen osallistuivat lähes kaikki Itämeren alueen valtiot. Harjoitustoiminnasta vastasi Suomenlahden merivartiosto yhteistyössä Kymenlaakson pelastuslaitoksen ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Meriharjoitusalue sijoittui aivan Kotkan saariston ulkopuolelle, ja rantatorjuntaa harjoiteltiin saarilla ja rannoilla Kotkan kaupungin länsipuolella. Harjoitusskenaariossa kaksi säiliöalusta törmäsi toisiinsa meriväylällä Kotkan edustalla. Törmäyksessä lastina ollutta öljyä ja vaarallista kemikaalia pääsi mereen. Viranomaiset ja vapaaehtoiset ryh-

tyivät välittömästi toimiin ihmishenkien pelastamiseksi ja ympäristölle aiheutuvien vahinkojen rajoittamiseksi.

Harjoituksen sujumista, mm. öljypuomin laskemista kävivät seuraamassa Rajavartiolaitoksen päällikkö kenraaliluutnantti **Pasi Kostamovaara** ja apulaispäällikkö kontra-amiraali **Markku Hassinen** sekä ympäristöministeriön

kansliapäällikkö **Juhani Damski** ja pelastusylijohtaja **Kimmo Kohvakka**. Myös Puolustusvoimien komentaja kenraali **Timo Kivinen** vieraili merivartioasemalla tarkastamassa harjoitukseen osallistuneita Merivoimien alusyksiköitä.

Harjoituksen kulku

Tiistaina Kotkan merivartioasemalla harjoiteltiin öljypuomin laskua ja merivartioaseman partiot osallistuivat maali-henkilöiden evakuointiin onnettomuus-aluksesta.

Merialueen harjoituksissa harjoiteltiin muun muassa aluksen vuodon tukkimista, loukkaantuneiden etsimistä tilassa, jossa on vaarallista kemikaalia ilmassa, sekä EMSA:n MAR-ICE-kemikaalitietopalvelun hyödyntämistä. Vartiolentolaivueen meripelastushelikopteri nouti Helsingin pelastuslaitoksen merionnettomuuksiin erikoiskoulutetun MIRG-meripelastusryhmän Kotkan merivartioasemalta ja vinsasi heidät vartiolaiva Turvalle. Kemikaalisukeltajia oli VL Turvalta, öljyntorjunta-alus Louhelta, Ruotsin rannikovartiostosta sekä Helsingin ja Kymenlaakson pelastuslaitoksilta.

Tiistai-iltapäivän mediatilaisuudessa Helsingin rajatarkastusosaston YVT-poolin sekä merivartioaseman henkilöstö esittelivät öljypuomin laskua uudeltaan liikuteltavasta konttiratkaisusta ja Vartiolentolaivueen Dornier-valvontalentokone virtauspoijun pudottamista mereen. Suomenlahden merivartioston apulauskomentaja **Mikko Hirvi** kertoi median edustajille rannikovartiotoiminnoista ja Kotkan merivartioaseman päällikkö **Jan Sundell** merivartioaseman toiminnasta ja kalustosta.

Keskiviikkona harjoiteltiin öljyntorjuntaa kansainvälisen yhteistyön voimin. Ensimmäistä kertaa Suomessa maaliaineena käytettiin popcornia. Meren laskettiin kaikkiaan noin 40 kuutiota ympäristöystävällisiä, nimenomaan tätä harjoitusta varten tehtyjä popcornia, jotka harjoituksen aikana kerättiin pois merestä. Samalla testattiin Euroopan me-

Harjoituksessa öljyä simuloitiin ympäristöystävällisellä popcornilla.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö Markku Hassinen seurueineen seuraamassa nuottausta.

riturvallisuusviraston (EMSA) Current Buster -öljyntorjuntalaitetta laitevalmistaja Lamorin henkilökunnan avustuksella. Öljyhavaintojen tekemisessä hyödynnettiin Vartiolentolaivueen Dornier-valvontalentokone ja virolaisten valvontalentokonetta sekä EMSA:n kautta saatuja satelliitin tutkakuvia.

Öljyntorjunnan lisäksi keskiviikkona järjestettiin sukellustoimintaharjoitus Kotkan merivartioasemalla. Käytössä oli muun muassa nostotyynyjä aluksen

tasapainottamiseen ja pinnalla pitämiseen. Voimakkaan tuulen ja ison aallokon johdosta harjoitussuunnitelmaan tehtiin merkittäviä muutoksia harjoituksen turvallisen läpiviennin mahdollistamiseksi.

Torstaina ennen kotiinlähtöä harjoituksen tarjoamat opit ja onnistumiset kerättiin yhteen debriefing-tilaisuudessa. Harjoituksen aikana Suomenlahden merivartiosto pääsi onnistuneesti testaamaan niin kansallista kuin kansainvälistäkin yhteistyötä haastavissa olosuhteissa. ●

Merellä ja saaristossa kiireinen pandemiakesä

Länsi-Suomen merivartioston alueella
viime kesäkausi oli selvästi aiempia
kesiä kiireisempi.

Tilastoitujen merellisten avustus- ja meripelastustehtävien määrä kasvoi kymmenen prosenttia. Tehtävämäärien kasvu oli siis prosentuaalisesti huomattava.

Yksi konkreettisimmista koronapandemian seurannaisvaikutuksista on ollut ulkomaille suuntautuvien matkojen väheneminen murto-osaan siitä mitä se oli ennen koronaa. Tämä on koskenut niin työ-, opiskelu- kuin lomamatkoja. Valta-

osa yrityksistä on hyllyttänyt ulkomaille suuntautuvat työmatkansa, ja monet työskentelevät etäkonttoreilla kotona ja mökeillä.

Tämän seurauksena saariston palvelupisteet, hotellit ja leirintäalueet täyttyivät lomalaisista ja etätönteijöistä mökikäisistä puhumattakaan. Venekauppa on käynyt kuumana jo toista vuotta ja SUP-laudat sekä kanootit ja kajakit olivat ajoittain loppu kaupoista.

Veneilykulttuuri hallussa

Merellisiä avustus- ja meripelastustehtäviä tilastoitiin touko-elokuussa yhteensä 663 kappaletta, kun niitä samaan aikaan edellisvuonna oli 602 kappaletta.

Ihmisiä oleskeli ja liikkui rannikolla ja saaristossa todennäköisesti enemmän kuin koskaan aiemmin.

Määriä voi vain arvailla, mutta paljon oli väkeä liikkeellä. Kymmenen prosentin kasvu tehtävämäärissä oli ennakkopel-

Veneen hinauskeikka
Airstolla.

kojamme ja riskianalyysiamme maltilliseksi. Ajoittain kesä oli todella kiireinen, mutta kokonaisuutena kiivain meripelastuskeskuksen henkilöstön näkökulmasta hyvin.

Aiempien vuosien tapaan eniten meripelastustehtäviä aiheuttivat vesikulkuvälineeseen tullut tekninen vika tai karilleajo. Osa vaaratilanteista johtui selvästi vesilläliikkujien huolimattomuudesta ja osaamattomuudesta. Perinteiset polttoaineen loppumiset ja oma ankkuriköysi potkurissa -tyyppiset tehtävät toistuvat myös vuosi toisensa jälkeen. Joillakin veneilijöillä on myös selvästi vajavaiset paikannus- ja navigointitaidot. Vesiskootterit aiheuttivat tänäkin kesänä jatkuvasti häiriötä ja vaaratilanteita, ja ihmiset tuntuivat ilmoittavan niistä meille matalalla kynnyksellä.

Rehellisesti on kuitenkin todettava, että valtaosalla veneilijöistä veneilytaidot, kalusto sekä meriteiden säännöt ja yleinen veneilykulttuuri ovat hienosti hallussa. Pitkin kesää saimme myös kuulla yksiköistämme, että ihmisillä oli ilahduttavan usein pelastusliivit yllään.

Pandemian vaikutukset

Viimeisestä kahdesta kesästä mieliimme jää varmasti terveysturvallisuustoimien laajuus niin töissä kuin vapaallakin. Media on ollut päivästä toiseen tulvillaan koronapandemian tilannekuvaa. Viruksen väistelyä kuten käsien pesusta, turvaväleistä ja karanteeneista on tullut osa arkeamme. Suurin meidän työhömmme vaikuttanut asia on ollut sisäraja-
valvonta.

Sisäraja-
valvonnan palauttamisen myötä vapaasti ylitettävä raja muuttui hetkessä valvotuksi rajaksi. Varsinkin pohjoisten rajaseudun asukkaille tämä aiheutti arjen elämään suurta murhetta. Työmatkat, kauppareissut ja sukulaisten tapaaminen muuttuivat loputtomaksi jonottamiseksi.

Sisäraja-
valvonta päättyi kesäkuun myötä, mutta rajamiehet seisovat rajoilla edelleen tätä kirjoittaessa. Terveysturvallisuuden henkilöstö ei kykene selviytymään

Merivartioston partiovene ja vapaaehtoiset meripelastajat matkalla avustustehtävään.

omin voimin valtavasta rokotus- ja testauksien tarkastusurakasta, joten Rajavartiolaikosta pyydettiin antamaan tarkastuksissa virka-apua. Ulkorajaliikenteen ollessa rajoitettua Rajavartiolaikoksesta liikenee toistaiseksi voimavaroja myös pandemian torjuntaan oman toimintavalmiuden vaarantumatta.

Pandemian tilannekuva on muuttunut lähes päivittäin ja ohjeistus viikoittain. Työn kuormittavuutta on lisännyt pelkästään jo pyrkimys pysyä tilanteen tasalla. Lisääntynyt työmäärä yhdessä lähes kaikille elämänalueille ulottuvien rajoitteiden kera on haastanut yksittäisen merivartijan paineensietokyvyn. Jokainen meistä on joutunut ja venynyt, ja tämän takia organisaatiomme on selvinnyt ennen näkemättömistä haasteista kokonaisuutena erinomaisesti.

Pandemiapullon korkki poksahdetaan ennemmin tai myöhemmin rokotuskat-

tavuuden myötä, ja samalla arkemme ja työkenttämme normalisoituu. Ulkomaanmatkailu lisääntyy ja etätyöt vähenevät.

Kulttuurimuutos on kuitenkin jo käynnistynyt. Mökkejä, veneitä ja muita vesikulkuvälineitä on hankittu sekä uusia harrastuksia ja ajanviettomuotoja löydetty. Elämä meren äärellä on varmasti tuottanut useammalle ihmiselle enemmän positiivisia kuin negatiivisia kokemuksia. Tuskinpa siis seuraavina vuosina tehtävämäärämme putoaa kovinkaan radikaalisti. Jatkossa saamme kuitenkin todennäköisesti kohdata asiakkaamme ilman kasvomaskeja. ●

Sisärajavalvonta poistui heinäkuussa Odotukset korkealla Lapin kansainväliselle matkailulle

Koronapandemian aikainen sisärajavalvonta päättyi valtioneuvoston päätöksellä 26.7.2021 alkaen. Sen jälkeen Suomeen ovat voineet saapua kaikki matkustajat, joilla on esittää todistus saadusta ja hyväksyttävästä covid-19-rokotussarjasta tai alle kuusi kuukautta aiemmin sairastetusta koronataudista.

– Sisärajavalvonnan päättymisen jälkeen etenkin Ylitornion, Kolarin ja Kilpisjärven ylityspaikoilla oli ensi alkuun hyvinkin vilkasta, kertoo Muonion rajavartiolaitoksen päällikkö **Petri Hämäläinen**.

– Matkustajat ovat olleet hyvin tietoisia koronatodistusten vaatimuksista, ainakin ne, jotka tulevat muualta Euroopasta ja ovat jo ylittäneet muiden maiden rajoja. Rajakuntien asukkailta todistuksia ei tällä hetkellä enää vaadita.

Sisärajavalvonnan lakattua Rajavartiolaitos tekee koronatodistusten tarkastuksia terveysviranomaisen virka-apupyynnönä. Ruotsin ja Norjan rajanylityspaikoilla tarkastuksia tehdään enää pistokokeina ja noin 30 prosenttia matkustajista pysäytetään. Muonion rajavartiolaitoksen toiminta-alueella Ruotsin rajalla rajapartio käy määräpäivinä Ylitornion, Pellon, Kolarin, Muonion, Karesvannon, Kilpisjärven ja Kivilompolon ylityspaikoilla. Ivalon rajavartiolaitoksen toiminta-alueella toinen partio kiertää tarkastamassa Norjan rajalla niin sanotun päälaen osuuden eli Karigasniemen, Utsjoen, Nuorgamin ja Näättämön rajanylityspaikat. Molemmilla partioilla on lähes 500 kilometriä ajettavanaan.

Lapin rajavartiolaitoksen esikunta pitää säännöllisiä palavereja Lapin sairaanhoitopiirin ja Länsipohjan sairaanhoitopiirin

kanssa pandemiatilanteesta, ja Muonion rajavartiolaitoksella on myös suorat kontaktit Muonion-Enontekiön terveydenhuollon kuntayhtymään.

– Tarkastusten osalta terveysviranomaisen määrittelee tehtävät ja me olemme virka-apua antava viranomaisen, Hämäläinen korostaa.

Uusia reittiyhteyksiä ja charterlentoja

Lapin rajavartiolaitoksen henkilöstö työskentelee talviaikaan pääasiassa Lapin lentoasemilla tarkastamassa Schengen-alueen ulkopuolelta tulevien matkustusasikirjoja. Perinteisesti vilkkain kuukausi on ollut joulukuu ja yli 90 prosenttia tarkastettavista matkustajista on tullut Iso-Britanniasta.

– Pandemian aikana ulkorajalentoja ei ollut, mutta sen sijaan teimme lento-

Rajavartijat Mika Lehtonen ja Sauli Kuparinen tekevät työparina satunnais-tarkastuksia rajanylityspaikoilla Ylitornioista Kilpisjärvelle. Normaalisti itärajalla Vainikkalan rajanylityspaikalla työskenteleville tämä on jo 17:s pandemian aikainen komennus. – Rajakuntien asukkaat ovat tulleet tutuiksi, mukavaa väkeä, miehet toteavat Kolarin rajanylityspaikalla.

asemilla sisärajaliikenteen rajatarkastuksia 2–3 päivänä viikossa. Nyt odotamme mielenkiinnolla, millainen Lapin matkailun tuleva talvisesonki on lentokentillä, pohtii Petri Hämäläinen.

Finavian verkostoliiketoiminnan johtaja **Jani Jolkkonen** uskoo, että tulevana

talvena lentoyhtiöt ja matkustajat ovat palaamassa Lappiin.

Lapin lentoasemille on tulossa useita reittilentoja Helsingistä: Finnair lentää Ivaloon, Rovaniemelle, Kittilään ja Kuusamoon, Norwegian lentää Rovaniemelle ja NyxAir Kemi-Tornion lentoasemalle.

Lisäksi kansainvälisiä reittilentoja Rovaniemelle lentävät Air France Pariisista, EuroWings Düsseldorfista, Turkish Airlines Istanbulista ja easyJet Lontoosta.

– Näitä lentoja kannattaa myös Lapin alueella asuvien hyödyntää, jotta syntyisi riittävästi kysyntää ja lennot jatkuisivat, Jolkkonen kannustaa.

– Jouluchartereista on perinteisesti suurin osa saapunut Rovaniemen ja Kittilän lentoasemille. Lentoyhtiöt ja matkanjärjestäjät päättävät itse, toteuttavatko ne tilauslentoja talven 2021–2022 aikana. Kansainväliset matkanjärjestäjät ovat jo mukavasti ilmoittaneet alustavista lentosuunnitelmistaan. Tilanne elää kuitenkin koko ajan kuten tavallisinakin vuosina, ja lentojen lopullinen määrä selviää kauden lopussa.

– Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi lento- ja matkailualaansa globaalisti ja myös Suomessa. Olemme tehneet paljon töitä sekä terveysturvallisuuden että lentoyhteyksien palauttamisen hyväksi. Ilmassa on positiivisia signaaleja. Uskomme, että Lapin matkailulla on hyvät lähtökohdat tulevaan talvisesonkiin, Finavian Jani Jolkkonen summaa. ●

SUOMEN LAPPI KIINNOSTAA SVEITSILÄISIÄ

Sveitsiläinen Kontiki Reisen käynnisti tilauslennot Lappiin ensimmäisenä matkanjärjestäjänä koronapandemian alkamisen jälkeen. Noin viikon pituiset ruskamatkat elo-syyskuussa olivat samalla historian ensimmäiset Lapin syysseongille kohdistuvat charterlennot.

– Olemme tuoneet jo yli 20 vuoden ajan lomalaisia Lappiin talvi- ja kesäaikaan, mutta nämä olivat ensimmäiset syysmatkat. Lapin ruska on lumonnut sveitsiläiset, joten vuonna 2022 tulemme lisäämään chartermatkojen määrää myös syksyllä, kertoo Kontiki Reisenin tuotepäällikkö **Annina Ith**. Hän oli Kittilän lentoasemalla vastaanottamassa syksyn 2021 viimeistä Sveitsistä saapunutta ruskamatkalaisten ryhmää.

Kontiki Reisenin Annina Ith ja Kathrin Römer ovat innoissaan matkailun avautumisesta.

Tulevana talvikautena Kontiki Reisen tuo Lappiin matkustajia joka lauantai tilauslennoillaan Genevestä ja Zürichistä Kittilään ja Zürichistä Rovaniemelle.

Matkanjärjestäjän henkilökuntaa asuu matkailusesongin aikana Kittilässä

huolehtimassa asiakkaistaan. Tarjolla on monipuolista aktiviteettia Ylläksen vaelluspäivistä aina pidempiin Ivalon ja Nordkappin retkiin yhteistyössä paikallisten oppaiden kanssa.

Jalkapallon EM-kilpailut vilkastuttivat kaakkoisrajan hiljentyneitä rajanylityspaikkoja

Jalkapallon EM-kilpailut puhuttivat kesällä, kun Nuijamaan ja Vaalimaan henkilöliikenteen aukiolon rajoituksia lievennettiin hetkellisesti Suomen joukkueen pelatessa Pietarissa. Varautumisesta ja tiedottamisesta huolimatta Vaalimaan rajanylityspaikka ruuhkaantui tiistai-iltana 22.6.

Rajavartiosto teki tiivistä yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa ennen ki-soja, ja keskustelujen tuloksena Nuijamaan ja Vaalimaan rajanylityspaikkojen aukioloaikoja pidennettiin tiettyinä päi-vinä ruuhkien minimoimiseksi. Liiken-teenharjoittajia pyydettiin toimittamaan kirjalliset matkasuunnitelmat aikataului-neen, mutta sellainen saatiin vain yhdeltä matkanjärjestäjältä. Moni oli kisapäivinä liikkeellä omalla autolla, mikä teki ruuh-kapiikeistä arvaamattomampaa.

– Matkustajien kanssa yhteistyö su-jui pääosin hyvässä hengessä. He olivat kisatunnelmissa, mutta tunnistivat myös matkustamiseen liittyviä riskejä, kertoo Vaalimaan rajatarkastusaseman päällikkö **Jani Liikola**.

Haasteeksi muodostui Suomi–Bel-gia-pelin jälkeinen päivä, jolloin lyhy-essä ajassa tuli 2000 matkustajaa eikä valtaosalla ollut voimassa olevia korona-testitodistuksia. Tätä ennen liikenne oli

tullut portaittain ja valtaosalla oli testi-todistukset.

– Rajaliikenteessä ei havaittu mer-kittäviä turvallisuusriskejä tai rikosta-pauksia. Terveysviranomaiset sen sijaan joutuivat kohtuuttoman tilanteen eteen Suomi–Belgia-pelin jälkeisenä päivänä, Liikola sanoo.

Apulaiskomentajan sijaisena kilpai-lujen aikaan toimineen majuri **Samuli Murtosen** mukaan rajavartioston resurs-sit riittivät kuitenkin hyvin. – Rajavartio-laitoksen etu on se, että valmiusorganisa-tiona meillä on tarvittaessa kyky reagoida nopeastikin vaihtuviin tilanteisiin. Viimei-sen ottelun jälkeen ruuhkautunut paluulii-kenne kyettiin tarkastamaan käytännössä noin kahdessa tunnissa.

Pohdintaa tulevaisuutta varten

Eriyisesti Kaakkois-Suomen rajavartios-tossa pohditaan, miten erikoistilanteisiin liittyvää tilannekuvaa ja viestintää voitai-siin tehostaa. Varsinkin ensimmäistä ker-taa itärajalla matkustavien tavoittamiseksi mietitään keinoja, jotta ihmiset saisivat tarvittavan tiedon rajanylityksestä ja rajal-la toimimisesta jo ennen matkustamista.

– Ruuhkien välttämiseksi iso kysy-mys tulevaisuutta ajatellen on se, miten ihmisiä saataisiin jakautumaan niin ajal-

lisesti kuin paikallisestikin laajemmalle ja useammalle paikalle, sanoo Murtonen.

Kymsotessa ollaan samaa mieltä ti-lannekuvan tarkemmasta ylläpitämisestä. Terveysviranomaisen näkökulmasta tu-levaisuudessa vastaavissa tilanteissa olisi-tarve keskitetyimmälle valtakunnalliselle toimijalle, joka keräisi erikoistilanteissa matkustustietoja ja välittäisi ne paikalli-selle tasolle.

– Terveysturvallisuuden ylläpitä-minen rajalla on koko ajan muuttunut raskaammaksi ja vaatinut enemmän resursseja, joista on muutenkin pulaa, ja jotka ovat osin olleet pois varsinaisesta perustoiminnasta. Ylimääräistä henki-löstöä ei käytännössä ollut tarjolla niin nopealla aikataululla, kertoo Kymsoten turvallisuus- ja riskienhallintapäällikkö **Jarno Rämä**.

Vaikka tapahtumista jäi käteen poh-dittavaa tulevaisuutta varten, ne myös vahvistivat näkemyksiä Rajavartiolaitok-sen ja rajavartioston valmiudesta sopeutua yllättäviin tilanteisiin. EM-kilpailut olivat ensimmäinen suurempi rajaliikenteeseen vaikuttava tapahtuma maaliskuussa 2020 alkaneiden rajoitusten jälkeen. ●

Rajakoiria on monenlaisia

Koiratoiminta on ollut pitkään yksi Rajavartiolaitoksen ydintoinnoista. Rajavartiolaitoksella on käytössään noin 200 rajakoiraa, jotka ovat rodultaan saksanpaimenkoiria, labradorinnoutajia tai belgianpaimenkoiria.

Kaakkois-Suomen rajavartiostossa rajakoiria on 75. Yhdellä koiranohjaajalla on yleensä yksi käyttöikäinen koira sekä joskus mahdollisesti pentu koulutettavana. Ohjaaja ja koulutettava koira osallistuvat koiranohjaajan peruskursseille, jossa arvioidaan parin soveltuvuutta koiratoiminnan tehtäviin ja koulutetaan työtehtävien perusteet. Kurssin kerto on noin 15 kuukautta, jonka aikana koirakko myös harjoittelee tulevia työtehtäviä hallintoyksikössään.

Hyvä rajakoira on terve, motivoitunut, varma ja hyvä palautumaan. Perinteisin rajakoirarotu on saksanpaimenkoira, joita rajakoirista on noin 79 prosenttia. Eriroduilla on erilaisia ominaisuuksia, mutta tärkeimmäksi asiaksi nousee yleensä koiran persoonallisuus.

Ohjaajan suhde koiraan

– Mielestäni tärkein yksittäinen asia on koiran ja ohjaajan välinen suhde. Toki myös koiran ominaisuudet vaikuttavat asiaan. Suhde on jokaisen ohjaajan luon-

tava itse koiraansa, enkä koe, että siinä olisi rotukohtaisia eroja, sanoo koiranohjaaja **Toni Krouvi** Kaakkois-Suomen rajavartiostosta.

Krouvi aloitti koiranohjaajana vuonna 2003. Hänellä on tällä hetkellä kuuden kuukauden ikäinen labradorinnoutajauros Riekonkiepin Ruka (kuvassa), ja myös hänen edellinen koiransa oli labradorinnoutaja. Hän kuvailee labradorinnoutajaa Rajavartiolaitoksen käyttämistä kolmesta rodusta pehmeimmäksi ja miellyttämisenhaluisimmaksi, vaikka rotujen väliset erot ovatkin usein pienempiä kuin yksittäisten koirien luonne-erot.

– Herkällä koiralla opittujen virheiden korjaaminen voi olla työläämpää. Jälkikoulutuksen osalta oma tuntuma on, että paimenkoirarodut olisivat ehkä helpompia koulutettavia kuin noutajat, mutta näissäkin yksilöiden erot voivat olla suurempia kuin rotukohtaiset erot, Krouvi arvioi.

Koiran motivaatio

Myös vanhempi rajavartija **Toni Anttila** Kaakkois-Suomen rajavartiostosta pitää ohjaajan suhdetta koiraan tärkeimpänä asiana koiran koulutuksessa. Hänen mielestään myös koirien terveys on tärkeä asia, johon pitäisi kiinnittää erityistä

huomiota jalostuksessa ja koiranhankintoja tehdessä. Näiden asioiden lisäksi rajakoiran soveltuvuus työhön määräytyy pitkälti sen työmoraalin mukaan.

– Tärkeintä on, että koiralla on halua oppia ja hyvä motivaatio, rodulla ei ole niin merkitystä. Koiranohjaajan täytyy mukautua aina koulutettavan koiran mukaan. Vanhan koiran toimintatavat voi unohtaa, kun uuden pennun saa. Ei ole tullut kahta samanlaista vastaan, Anttila kertoo.

Anttila on työskennellyt koiranohjaajana vuodesta 2004, jolloin hän sai työparikseen toisella koiranohjaajalla olleen saksanpaimenkoiran. Hänellä on ollut kolme saksanpaimenkoiraa, mutta viimeisimmäksi koirakseen hän valitsi labradorinnoutajauros **Tepun**. Valintaa hän perustelee saksanpaimenkoirien terveysongelmilla. Yhteistyö uuden koiran kanssa on sujunut hyvin, ja pian koirakolla on edessään käyttöönottotarkastukset, joiden jälkeen Tepusta tulee virallisesti Rajavartiolaitoksen työkoira.

Parasta koiranohjaajan tehtävässä ja koirien koulutuksessa on Anttilan mielestä nuoren koiran oppimisen ja kehittymisen seuraaminen. Krouvi taas pitää siitä, että työssä yhdistyy myös vapaa-ajan koiraharrastus. ●

Rajan kopterit mukana Kalajoen maastopalon sammutustöissä

Ilmasta paloalueen hahmottaminen on helpompaa kuin maasta.

Kalajoella riehui heinä-elokuun vaihteessa liki 300 hehtaarin laajuinen maastopalo yli viikon ajan. Palo levisi nopeasti kuivuuden ja puuskitaisen tuulen takia. Paloalue oli asutuksen ulkopuolista turvemaata ja kivikkoista niin sanottua pirunpeltoa.

Pelastustoimia johti Jokilaaksojen pelastuslaitos. Sammutustöihin osallistui henkilöstöä kaikista Suomen pelastuslaitoksista sekä virka-apuna Puolustusvoimista ja Rajavartiolaitoksesta. Enimmillään palo työllisti vuorokaudessa 250 henkilöä tukitoiminnot mukaan lukien.

Rajavartiolaitoksen Vartiolentolaivue osallistui sammutustöihin Super Puma- ja AB412-helikoptereilla. Lisäksi tulipaloa olivat sammuttamassa kaksi Puolustus-

voimien NH90-helikopteria ja yksityisen sektorin Aslak-helikopteri.

– Pudottaessamme vesipusseja 30–50 metrin korkeudesta allamme oli varsinainen tulimyrsky, kuvailee pelastustoimiin osallistunut ilma-aluksen päällikkö **Joonas Kursu** Vartiolentolaivueesta.

– Saimme hälytykset Länsi-Suomen merivartioston johtokeskuksen kautta. Ensimmäinen tehtävä Kalajoen sammutuksiin tuli 26.7. klo 16.05 ja viimeinen Rajan kopteri poistui tehtävästä 31.7. Lentotunteja käytettiin yhteensä noin 45. Kaikkiaan kopterimme pudottivat noin 280 kuutiota vettä paloalueelle.

– Tehtäviimme kuului myös lennättää johtovastuussa olevaa palomestaria, jotta hän sai paremman käsityksen palon

leviämisestä ja sammutustöiden vaikutavuudesta. Ilmasta paloalueen hahmottaminen on helpompaa, Joonas Kursu kertoo.

Helikopterilla työskentely maastopaloissa

Super Puma kuljettaa kerrallaan kahden kuution ja pienempi AB412 yhden kuution vesisäkkiä. Sammutussäkin voi täyttää hyvinkin pienestä luonnon vesialueesta, kunhan ympärillä ei ole sähkölinjoja tai korkeita rakenteita. Joki on yleensä paras paikka täyttää säkki, sillä se tarjoaa usein hyvän laskeutumis- ja nousulinjan. Ilma-alusten miehistö porrastaa keskenään sekä täyttö- että sammutusalueella liikkumisen.

Helikopteri on valmiina palonsammutukseen.

Helikopterin avulla pyritään kuitenkin vain rajaamaan palon leviämistä ja varsinainen sammuttaminen tapahtuu pääsääntöisesti maassa toimivien palomiesten voimin. Etenkin turvealueilla palon sammuttamiseen tarvittaisiin niin paljon vettä, ettei ilmasta pystytä paloa sammuttamaan.

Vartiolentolaivueen apulaiskomentaja **Pasi Marttinen** kertoo, että haasteina isojen palojen sammutustyössä ovat polttoaineen saanti, lentoaikamääräykset sekä se, että Rajan kalustoa ei ole mitoitettu maastopalojen sammuttamiseen.

– Kun ilma-aluksia on useita, läheisten lentokenttien polttoainesäiliöt on nopeasti tyhjennetty ja pitää etsiä ratkaisuja polttoaineen saamiseksi lähialueelle tankkiautoilla. Myös lentotyöajat rajoittavat toimintaa ja tarvitaan vaihtomiehistöjä, jotta toimintaa voidaan jatkaa keskeytyksettä.

– Rajavartiolaitoksen lakisääteiset tehtävät tulee hoitaa aina ensin eli emme

– Allamme oli varsinainen tulimyrsky, kuvailee ilma-aluksen päällikkö Joonas Kursu Vartiolentolaivueesta.

voi irrottaa koko helikopterikalustoa sammutustöihin edes hetkellisesti meripelastusvalmiuden kustannuksella, Marttinen korostaa.

Kesäaikaan Suomessa tapahtuu muutamia kymmeniä pieniä maastopaloja.

Vuosi 2018 oli poikkeuksellisen kuuma ja silloin maastopaloja oli 152 kappaletta. Yli 200 hehtaarin maastopalot ovat sen sijaan harvinaisia. Edellinen iso, 250 hehtaarin maastopalo oli vuonna 2020 Muhoksella. ●

Suurpalo itärajalla Seurauksena vartioaseman perustaminen

Suomen historian suurimpana metsäpalona
mainitaan Tuntsan palo Itä-Lapissa vuonna 1960.

Ensimmäinen savuhavainto Tuntsan metsäpalosta saatiin 3.7.1960 Karhutunturin palovartijan majalta. Kului neljä vuorokautta eikä mitään tapahtunut. Viimein annettiin suurpalohälytys. Tuli teki tuhojaan kuukauden ajan. Palo syttyi luultavasti salamaniskusta, ja sen leviämistä vauhditti helteinen kesä.

Suomen puolella Sallan pohjoisosassa tuhoutui noin 20 000 hehtaarin alue ja Neuvostoliiton puolella paloalue oli noin

100 000 hehtaaria. Suomen puolella palaneesta alueesta puolet oli varsinaista metsämaata ja loput oli vähämetsäistä kitu- ja joutomaata sekä tunturipaljakkoita.

Tulipaloa oli sammuttamassa noin 500 miestä ja lisäksi 150 sotilasta. Rajamiehet valvoivat sammutusosastojen toimintaa raja-alueella, opastivat sammuttajia paloalueella ja toimivat paloalueella viestitystehtävissä. Rajavartioston Beaverlentokone oli palon valvontatehtävissä.

Valvontalennot tehtiin pääosin öiseen aikaan ja lennoilla seurattiin myös palon etenemistä rajan takana.

7 vuotta nokisavottaa

Suurpalo ja sen jälkeinen laaja savottatyö toi ennen niin rauhalliselle alueelle paljon väkeä, joten Rajavartiolaitos joutui kohdentamaan partiointia ja valvontaa sinne. Tuntsan tilapäisvartio aloitti toimintansa kesällä 1961 Kemi Oy:n parakissa ja kol-

Tuntsan erämaa-alueella voi yhä nähdä kesän 1960 suuren metsäpalon jälkiä: hiiltyneitä kantoja ja kelottuneita maarunkoja. Vinkki tämän jutun kirjoittamiseen tuli Pasi Marttiselta Kalajoen palojutun yhteydessä. Kemijärvellä varttuneena hänelle Tuntsan erämaa-alue on tuttu jo lapsuudesta. Kuvassa on Pasin metsästyskaveri Pirre ja taustalla Värriötunturit lokakuussa 2021.

me vuotta myöhemmin valmistui uusi vartioasema, jonka vahvuutena oli yksi aliupseeri ja kuusi rajamiestä. Tuntsan vartiolta kirjoitettiin savottatyöntekijöille satoja liikkumis- ja oleskelulupia rajavyöhykkeelle vuosittain.

Suomen puolella nokisavotaksi kutsutut metsätyöt kestivät vuoteen 1967 saakka. Autolla ja hevosella kuljettavia teitä erämaahan tehtiin noin 250 kilometriä. Kaikkiaan Tuntsan paloalueelta korjattiin 275 000 kuutiota nokista puuta, jotka Kemi Oy osti.

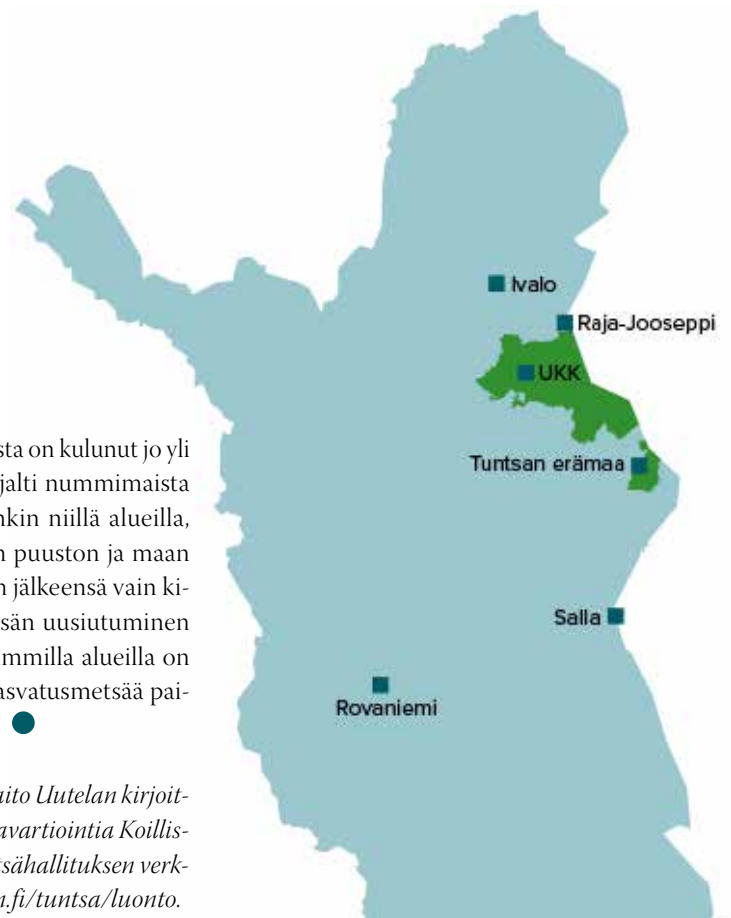
Tuntsan vartioasema lakkautettiin vuonna 1974, ja rakennukset luovutettiin Metsähallitukselle.

UKK-retkeilyreitin varrella

Palolta säästyneelle alueelle Metsähallitus on perustanut Tuntsan erämaa-alueen, joten siellä on edelleen nähtävissä, minkälaista maisemaa ja lajistoa Tuntsalla oli ennen suurta metsäpaloa. Tuntsan erämaan halki kulkee UKK-retkeilyreitti, jota pitkin kulkemalla voi tutustua alueen luontoon ja myös laajoihin metsäpaloalueisiin.

Vaikka metsäpalosta on kulunut jo yli 60 vuotta, on alue laajalti nummimaista palojen jäljiltä. Varsinkin niillä alueilla, joilla tuli poltti kaiken puuston ja maan pintakerroksen jättäen jälkeensä vain kivet ja mullan, on metsän uusiutuminen ollut hidasta. Suotuisimmilla alueilla on kuitenkin jo nuorta kasvatusmetsää paikoin ensiharvennettu. ●

Lähteinä on käytetty Taito Uutelan kirjoittamaa historiikkia Rajavartiointia Koillis-Kairassa (2003) ja Metsähallituksen verkkosivua www.luontoon.fi/tuntsa/luonto.

Immolan kehittämishankkeen ensimmäinen vaihe valmistunut

Uusi esikuntarakennus käyttöön marraskuussa

Immolan kasarmialueen kiinteistöjen kehittämishankkeen ensimmäinen vaihe on valmistunut. Senaatti-kiinteistöt rakennutti uudet toimitilat Kaakkois-Suomen rajavartioston esikunnalle ja Rajavartiolaitoksen esikunnan Immolan henkilöstölle.

Uusi esikuntarakennus luovutettiin Senaatti-kiinteistöille 27.8.2021. Rakennuksessa on vielä meneillään sekä urakoitsijan että Rajan omia viimeistelytyöitä liittyen esimerkiksi tilaturvallisuuteen ja lukitukseen. Kalustamisen jälkeen rakennus on muuttovalmis. Henkilöstö pääsee muuttamaan uuteen rakennukseen nykyi-

sen suunnitelman mukaan marraskuun 15. päivään mennessä.

Nykyaikainen käyttäjät huomioiva rakennus

Rajavartiolaitoksen esikunnan kiinteistöyksikön Kaakkois-Suomen palveluryhmän kiinteistöpäällikkö **Eero Ahonen** kertoo, että hänen työurallaan Rajan palveluksessa tämä rakennusprojekti oli ensimmäinen uudisrakennushanke.

– Itse prosessi oli mielenkiintoinen ja moniulotteinen. Koska rakennuksessa toimii kaksi eri hallintoyksikköä, hankkeessa on pitänyt huomioida paljon erilaisia toi-

minnallisia ja tiloja koskevia tarpeita ja näkemyksiä, Ahonen sanoo.

Uusi esikuntarakennus on väistölöihin verrattuna nykyaikainen rakennus, jossa turvallisuus ja hyvinvointi ovat keskeisiä seikkoja. Rakennus täyttää valtiovarainministeriön vuonna 2020 tekemän toimitilastrategian kustannus- ja tilatehokkuusvaatimukset. Rakennuksen ilmanvaihto on automatisoitu, ja lämmitys toimii huoneiden kattoihin sijoitetuilla vesikiertoisilla säteilypaneeleilla, joita voidaan käyttää myös jäähdytykseen. Lämmityspaneelit helpottavat tilojen kalustusta ja muuntelua. Lisäksi rakennuk-

Yhteinen esikuntarakennus tarjoaa erinomaiset puitteet hallintoyksiköiden väliselle yhteistyölle.

sen katolle rakennetaan aurinkovoimala, joka on Rajavartiolaitoksen ensimmäinen. Samanlainen aurinkovoimala toteutetaan myös esimerkiksi Vainikkalan rajatarkastusaseman uuden rakennuksen katolle.

Immolan kasarmialueen komendantin **Ville Kuusiston** mielestä uudet tilat ovat tarkoituksenmukaiset. Esimerkiksi kulunvalvonnassa ja tilaturvallisuudessa on otettu huomioon tarvittavat määräykset ja on toteutettu käytännön työskentelyä helpottavia käytänteitä.

Kaakkois-Suomen rajavartioston apulaiskomentaja **Jukka Lukkari** odottaa nykyaikaisia sekä käytännöllisesti että taloteknisesti toimivia tiloja. – Toivottavasti tehdyt suunnitelmat osoittautuvat yhtä hyviksi jokapäiväisessä elämässä.

Lukkari toteaa kuitenkin, että koska tiloissa työskentelyä ei ole vielä käytännössä koeponnistettu, yllätyksiäkin voi olla luvassa. – Sitten kun olemme työskennelleet tiloissa vuoden, olemme varmasti viisaampia. Tiloissa on paljon valoa, ja ne tuntuvat avarilta ja ilmavilta. Lähtökohtaisesti työskentelyedellytykset näyttävät huippuhuylt!

Onnistunut prosessi

Käyttäjien toiveita on pystytty toteuttamaan suunnittelu- ja toteutusvaiheissa.

– Perussetti on hyvä ja toimiva, mutta on hyvä kuunnella herkällä korvalla, miten työ lähtee sujumaan uusissa tiloissa, Ahonen pohtii.

Ahonen haluaa myös kiittää kaikkia prosessiin osallistuneita tahoja. – Esitän Kaakkois-Suomen kiinteistöyksikön puolesta parhaat kiitokset kaikille uuden esikuntarakennuksen suunnittelu- ja toteutustyöhön osallistuneille sujuvasta yhteistyöstä sekä esimiehille tuesta, jota hankkeen eri vaiheissa olemme saaneet.

Kaakkois-Suomen rajavartioston esikunnalla on uudessa rakennuksessa erinomaiset edellytykset toimia ja rakennetut tilat näyttävät vastaavan tarvetta.

– On todella hyvä, että tilat pystytään kalustamaan uusilla kalusteilla, mikä varmasti tukee työhyvinvointia, Lukkari nostaa esiin.

Toimistoupseeri **Henri Similä** edusti prosessin aikana loppukäyttäjää, ja hänelle on syntynyt positiivinen kuva rakennuksesta kokonaisuutena ja yleisilmeeltään. – Hienoa, että rakennus liittyy ulkoisesti Immolan rakennuskantaan väriyksensä ja materiaalinsa puolesta.

Myös Similän mielestä työskentelyolosuhteet vaikuttavat hyviltä. Kunhan vielä saataisiin rakennuksen lähelle uudet sosiaalitalat, joihin varusteet ja vaat-

teet saa kaappeihin, niin sitten kaikki olisi kunnossa.

Yhteisöllisyyttä yli hallintoyksikkörajojen

Uusilta tiloilta ja koko Immolan kehittämishankkeelta odotetaan hyvien työskentelyolosuhteiden lisäksi yhteisöllisyyttä ja yhteistyön lisääntymistä yli hallintoyksikkörajojen.

– Toivottavasti yhteisöllisyys palautuu uuden rakennuksen ja koronan helpottamisen myötä sille tasolle, jolla se oli ennen. Ruokalaa odotellessa! Se on ainut paikka, johon väki kokoontuu yhteen, ja siellä hallintoyksiköiden väliset rajat katoavat parhaiten Immolan alueella työskentelevien 250 ihmisen väliltä, Kuusisto sanoo.

Lukkari ja Similä komppaavat Kuusistoa.

– Ehkäpä uuden esikuntarakennuksen myötä hallintoyksiköiden välinen yhteistyö lisääntyy, kun toimitaan samassa rakennuksessa. Mahdollisuudet välittömään kohtaamiseen ovat olemassa, voi kävellä vaikka kahvikuppi kädessä saman rakennuksen sisällä asioimaan ihmisten kanssa, Lukkari jatkaa. ●

Vartiuksen rajanylityspaikka nykyaikaistettiin

Iso joukko toimijoita puhalsi onnistuneesti yhteen hiileen Vartiuksen rajanylityspaikan kehittämishankkeessa.

Vuonna 2019 aloitettu Kuhmon Vartiuksen rajanylityspaikan kehittämishanke on valmistumisvaiheessa. Kehittämishanke on ollut monen toimijan yhteispeliä ja sen tulokset näkyvät rajaa ylittävälle asiakkaille toimivampana ja sujuvampana rajanylityksenä.

Ennen korona-aikaa vuonna 2019 Vartiuksessa tehtiin rajanylityksiä noin 380 000. Se on tärkeä rautamalmin kuljetusväylä Kostamuksen kaivoksilta Suomeen.

Rajanylityspaikan kehittämishankkeella parannettiin rajan ylittävän junaradan rakenteita Suomen puolella ja kehitettiin tieliikenteen olosuhteita muun muassa kaistajärjestelyin. Lisäksi uudistettiin rajanylityspaikan rakennuksia ja raja-

tarkastuksiin liittyvää välineistöä. Tehdyn peruskorjauksen jälkeen Rajavartiolaitos on päässyt työskentelemään uusissa nykyaikaisissa tiloissa maaliskuusta 2021 lähtien.

Hankkeen toteuttajalista (Väylävirasto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Rajavartiolaitos, Tulli, Senaatti-kiinteistöt, Säteilyturvakeskus, Pietarin direktoraatti, ITMF Oy ja Finrail Oy) kertoo kuinka monen palasen muodostamasta kokonaisuudesta tämänkaltaisessa projektissa voi olla kyse. Lisäksi mukana on ollut alihankkijoita.

Hanketta ovat rahoittaneet merkittävästi Euroopan unioni sekä Suomen ja Venäjän yhteinen Karelia CBC-ohjelma, joka on rajan ylittävän yhteistyön ohjelma.

Vartiuksen lisäksi vastaavilla kehittämishankkeilla on kehitetty myös viiden muun rajanylityspaikan toimintaa Suomen itärajalla.

Yhteistyöllä tuloksiin

Suomalaista viranomaisyhteistyötä on pidetty syystäkin kansainvälisesti korkeatasoisena, mutta miten yhteistyö Vartiuksen kehittämishankkeessa sujui, kun viranomaiset tarttuivat kuokkaan ja vasaraan, hanketta koordinoineen Väyläviraston projektipäällikkö **Jyri Mustonen**?

– Yhteistyö sujui hyvin. Suurin ansio tästä kuuluu mielestäni osapuolten aikaisemmalle kokemukselle vastaavista projekteista, esimerkiksi edellisellä ENPI-kaudella 2007–2013.

Hankkeessa parannettiin rautatieliikenteen välityskykyä ja kehitettiin tieliikenteen olosuhteita sekä nykyaikaistettiin raja-aseman toimitilat.

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

– Yhdessä tekemällä saamme näitä meille kaikille hyödyllisiä rajanylityspaikkoja kehitettyä, toteaa hanketta koordinoanut Väyläviraston projektipäällikkö Jyri Mustonen.

– Partneritahot myös tunsivat toinsa entuudestaan ja suuri osa henki-
istäkin oli keskenään tuttuja aiemmista
rojekteista. Rahoittajan puolelta perus-
aatimukset säilyivät samantyyppisinä
uin aiemmin, joten projektinhallintaa
ei tarvinnut käynnistää aivan tyhjältä
pöydältä.

Vartiuksen kehittämishanke poikkesi
aiemmista hankkeista, joissa Mustonen on
ollut mukana etenkin partnerien lukumää-
rän osalta. Lisäksi toimijakentässä oli tällä
kertaa hänelle uutena toimijana Säteily-
turvakeskus. Liikennevirastossa hankkeen
aikana tapahtuneet organisaatiomuutok-
set toivat myös oman lisänsä esimerkiksi
ratapuolen töiden organisoimiseen.

– Hankkeen yhtenä partnerina ollut
Rajavartiolaitos oli asiantunteva ja luotet-
tava kumppani, kuten aiemminkin. Ra-
javartiolaitoksella on omat turvallisuus-
tarpeensa ja muun muassa EU-tasolta
tulevat tiukat vaatimukset rajanylityspaik-
kojen kehittämishankkeisiin. Suorilla ja
avoimilla neuvotteluilla olemme saaneet
haasteet aina ratkaistua, Mustonen toteaa.

– Maaliin saatetut aiemmat pro-
jektit ja niiden myötä Suomeen saadut

EU-tukieurot olivat jokaisella muistissa.
Näin suuria projekteja ei yksikään taho
kykene toteuttamaan helposti oman
budjettinsa rajoissa. Yhdessä tekemällä
saamme näitä meille kaikille hyödyllisiä
rajanylityspaikkoja kehitettyä. Palapelissä
on välillä ollut sovittelamista, mutta osa-
puolet myös tiedostavat sen, että olemme
osa valtiota ja siinä mielessä edustamme
samaa ”konsernia”, Mustonen summaa.

Rajavartiolaitoksen Kajaanissa työ-
skentelevän kiinteistöpäällikkö **Kari Kor-
hosen** mukaan Vartiuksen hankkeessa
rajanylityspaikkaa onnistuttiin kehit-
tämään entistä paremmin asiakkaita ja
toimijoiden työtä palvelevaksi. – Suuria
määriä uutta ei rakennettu, mutta van-
haa korjattiin ja päivitettiin senkin edestä.
Korhosen mieleen jäi myös hankkeeseen
osallistuneiden suuri lukumäärä ja töiden
onnistunut koordinointi.

Työt Vartiuksessa ovat nyt loppu-
vaiheessa, mutta koronatilanteen vuoksi
suunniteltuja avajaisjuhlallisuuksia ei ole
vielä päästy järjestämään. Hanke eteni
suunnitellusti ja aikataulussaan, eikä ko-
ronatilanne vaikuttanut siihen merkittä-
västi. ●

Eräänlainen ura

Laine laineelta, lastu lastulta

Puhelin soi perjantai-
aamuna 27.3.2020. "Tulisitko töihin maanantai-
aamuna?" "Jaa mitä?" Olin
imarreltu siitä, että olin hiukan vajaat kuu-
sikymppisenä päässyt soittolistalle, ehkä
nostalgialistalle, mutta listalle kuitenkin.
Kävin vaimoni kanssa neuvottelun, jossa
ilmoitin meneväni maanantaina töihin.

Olin juuri maalaillut mielikuvia siitä,
kuinka kunnostaisin tulevassa verstaas-
sani puuveneitä, joita aika on kohdellut
kaltoin. Olin helmikuussa päättänyt ve-
neenveistäjän ammattitutkinto-opintoni
Loviisassa ja opinnäytteenä veistänyt li-
misaumapurren sekä kunnostanut "ilta-
vuorossa" pikku Scyllamme. Kaikki keskit-
tyminen oli nyt enemmän ja vähemmän
olkielementtiomakotitalon rakentami-
sessa ja veneilyssä.

Mistä tähän oli tultu? Luotin aina
siihen, että jotain pientä tai suurta tulee
vielä eteen. Koulut piti käydä, mutta tytöt
ja moottoripyörät kiinnostivat enemmän
kuin sivistyminen. Armeijan jälkeen kä-
vin oppimassa ruotsin kieltä Porvoossa
Hankenin "preppauskurssilla". Ei kielen
oppiminen ollut niin mielenkiintoista,
vaan se, että siellä oli yli sata neitoa ja vain
muutama kundi ja kaikki asuivat samassa
internaatissa.

Kesällä 1982 merivartiostosta ilmoi-
tettiin, että olin tullut valituksi heille töi-
hin elokuun alusta. Olin hakenut sinne
vanhempieni yllyttämänä. Olin kuitenkin
niin röyhkeä, että ilmoitin etten juuri nyt
pääse koska vietän elokuussa kesälomaa.
Komentotoimiston päällikkö meni moi-
sesta ensin hiljaiseksi, mutta sanoi sitten,
että syyskuun alku sopii hyvin. Viran
saatuani lähdin päällystökoulutukseen
ja pääsin myös jatkokurssille. Kotikau-
punkini Hangon merivartioasemalla
olin eri tehtävissä 13 vuotta. Hangosta

Nyt se on valmis! Veneenveistäjän ammattitutkinnon opinnäytteenä valmistunut vene.

ehdin ostaa asunnon ja rakentaa yhden
talonkin.

Vuoden 1999 alussa juuri minun
kokemustaustani ja kykyjäni kaivattiin
merivartioston johtokeskukseen ja sain
siirtyä Helsinkiin. Rakentamani talo jäi
merenrantaan ja oli aika siirtyä eteenpäin.
Halusin tehdä johtokeskuksessa muuta-
kin kuin päivystää johtokeskuspuolella
ja minulle perustettiin varapäällikön
tehtävä. Hetken ehdin olla päällikkönäkin
ennen eläkkeelle jäämistäni.

Tätä kirjoittaessani tulee 39 vuotta
siitä, kun ilmoittauduin Korkeavuorenska-
dulla palvelukseen. 27 vuoden urani val-
tion palveluksessa päättyi jo 2010, mutta
nyt on kertynyt 18 kuukautta lisää. Ensin
kolme kuukautta SLMV:ssa ja loput 15

kuukautta LSMV:n virassa RVLE:n pe-
rustamassa viestintäryhmässä.

Päivystin SLMV:n Jokessa kolmen
kuukauden komennuksen viimeistä ilta-
vuoroani, kun LSMV henkilöstötoimiston
päällikkö soitti ja kysyi, tulisinko heille töi-
hin. Sama "röyhkeä pitkätukka" astui esiin
ja huomasin sanovani, että sopii, mutta
pidän loppuviikon vapaata. ●

Parikymmentä vuotta Hurpun merivartioasemalla

Päätehtävinä rajavalvonta ja rajatarkastukset

Merivartija **Lauri Karjunen** on työskennellyt vuodesta 2001 lähtien rajavalvontatehtävissä Hurpun merivartioasemalla Virolahden Hurpunnimessä.

Karjusen aloittaessa työt Hurpun asemalla se kuului vielä Kaakkois-Suomen rajavartioston toiminta-alueeseen. Vuonna 2008 merivartioasema siirtyi Suomenlahden merivartioston toiminta-alueeseen.

– Hurpun merivartioasema ei ole tyypillinen merivartioasema. Toiminnan painopiste ei ole vesiliikennevalvonnassa tai erilaisten keikkojen hoitamisessa, vaan aseman toiminta on keskittynyt rajavalvontaan, Karjunen kuvaa.

Merivartioaseman keittiön ikkunasta avautuu poikkeuksellinen näkymä, noin kolme kilometriä Venäjän rajaa. Rajavalvonnan vastuu alkaa rajamerkillä 1/1 merirajaa pitkin aina ulkosaaristoon asti. Rajaa valvotaan teknisen valvonnan lisäksi vene- ja kelkkapartioin. Vuonna 2010 jatkuva tekninen valvonta siirtyi johtokeskukseen.

Plussana upea luonto miinuksena pitkä työmatka

Karjusen mielestä Hurpun merivartioasemalla työskentelyssä parasta on ollut hyvien työkavereiden lisäksi luonto ja vuodenajan vaihtelut. – Talvi ja kesä ovat kaksi aivan eri maailmaa. Avovesikaudella meille kuuluu huvialusten rajatarkastukset Santion saaren ja Haapasaaren rajatarkastuspisteissä. Talvella meri on jäässä, eikä toiminta-alueella ole isoja avoimia laivaväyliä, mikä helpottaa liikumista.

Lauri Karjunen asuu Joensuussa perheensä kanssa, johon kuuluu avovaimo ja

– Rajavalvonnan lisäksi työhöni on kuulunut partiointia partioveneellä, kertoo nyt Hurpun merivartioaseman jättävä Lauri Karjunen.

lapsi. Työmatka Hurpun merivartioasemalle on varsin pitkä.

– Ikävintä Hurpussa työskentelyssä on ollut pitkät poissaolot kotoa. Jo vuosia on mielessäni ollut työpaikan vaihto lähemmäs kotiseutua. Olen kuitenkin halunnut pysyä Rajan palveluksessa, eikä sopivia paikkoja ole ollut avoinna.

Uusi työ lähemmäs kotia

Kun Pohjois-Karjalan rajavartiostossa Ilomantsin rajavartioasemalla avautui paikka, Lauri Karjunen haki sitä heti ja sai paikan. Työt uudessa tehtävässä alkoivat lokakuun alussa.

Työn Ilomatsissa hän arvelee olevan lähtökohdiltaan ja tavoitteeltaan aika samanlaista kuin Hurpussa, mutta eri toimintaympäristössä ja eri toimintamalleilla.

Karjunen viettää vapaa-aikaansa mielellään luonnossa. – Luontaisiksi harrastuksiksi ovat muotoutuneet metsästys, kalastus, puukkojen teko ja hieman valokuvauskin, Karjunen kertoo.

Lauri Karjunen haluaa kiittää kaikkia kollegoitaan etenkin itäisellä Suomenlahdella kuluneista vuosista. – Jatkakaa samaan malliin! ●

Brottsbekämpningen anpassar sig efter omvärlden

Vid totalrevideringen av gränsbevakningslagen 2005 fick Gränsbevakningsväsendet i Finland betydligt större befogenheter i sin roll som förundersökningsmyndighet. Sedan dess har Gränsbevakningsväsendet haft en tydlig roll som förundersökningsmyndighet vid sidan av polisen och tullen.

Brottsbekämpningen (RITO) vid Gränsbevakningsväsendet har under sina 16 år genomlevt ständiga små förändringar som i sin tur orsakats av förändringar i omvärlden, lagstiftningen och Gränsbevakningsväsendets omkostnader. Under de två senaste åren har förändringarna berott på i synnerhet coronapandemin och på att vissa funktioner har gjorts riksomfattande.

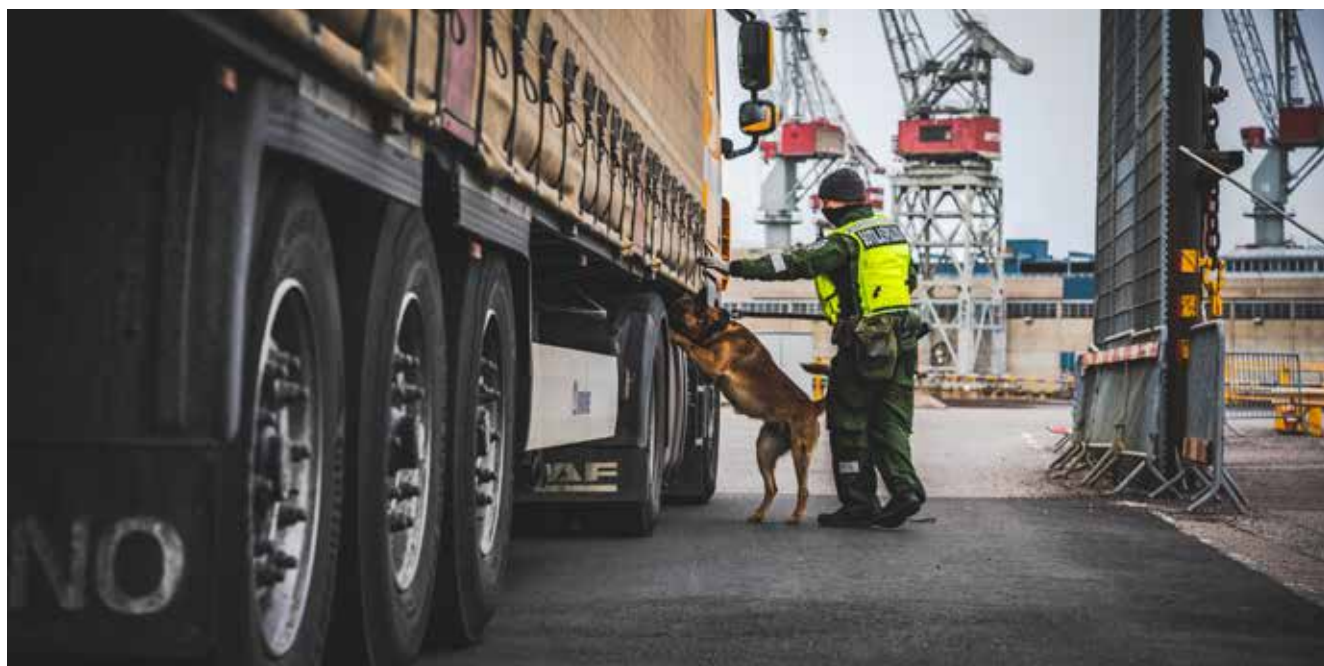
Coronapandemin förändrade brottsligheten

När samhällena stängdes ned vintern 2020 p.g.a. coronapandemin, stod också Gränsbevakningsväsendets brottsbekämpningspersonal inför en ny situation. I början inleddes inga nya utredningar, eftersom persontrafiken vid gränserna stannade av. Samtidigt var det svårt att gå vidare med de pågående undersökningarna då man skulle undvika kontakter med andra människor. De brådskande fallen åtgärdades med iakttagande av maximalt skydd, och en del av fallen lades på is i väntan på bättre tider.

Pandemin gjorde att människorna tillfälligt stannade upp, men sedan måste livet fortsätta. På samma sätt reagerade

också brottslingarna. Den internationella brottsligheten flyttade i allt större utsträckning till datanäten vars användning också i övrigt ökade avsevärt under pandemin. En ny utmaning för brottslingarna var dessutom myndigheternas ökade övervakning vid många landgränser. Ur Gränsbevakningsväsendets synvinkel skedde det förändringar både i fråga om de undersökta brottstyperna och platserna där dessa avslöjades. Det här syntes särskilt i verksamheten vid sjöbevakningssektionerna och i Lapplands gränsbevakningssektion där man sörjde för den inre gränskontrollen i hamnarna och vid landgränsen mot Sverige.

Brottsligheten har redan under flera år och i allt snabbare takt flyttat till da-

Internationellt samarbete krävs för att avslöja och bekämpa gränsöverskridande brottslighet.

tanäten. För Gränsbevakningsväsendet syns detta främst genom att det erbjuds tjänster för olagliga inresor samt görs af-färer på olika plattformar på internet och i sociala medier. Datanät används också för att ge instruktioner till dem som ordnar olagliga inresor i Finland, till exempel på så sätt att en person som försöker ta sig in i Finland genom terrängen från Ryssland instrueras med hjälp av kart- och meddelandeapplikationer från Balkan.

Allt detta har krävt att Gränsbevakningsväsendet bygger ut sin kapacitet för att skaffa information om det som sker i datanäten och för att lagra nödvändiga bevis. I dag patrullerar Gränsbevakningsväsendet inte bara vid land- och havsgränserna utan också i datanäten för att upprätthålla gränssäkerheten!

Internationellt samarbete krävs för att bekämpa olagliga inresor

Bekämpningen av olagliga inresor är kärnan i Gränsbevakningsväsendets brottsbekämpning. För att lyckas med

den uppgiften krävs brett samarbete med både utrese- och inreseländerna. Därför samarbetar brottsbekämpningen med kolleger i världens alla hörn, men givetvis främst med våra grannländer. Olika internationella avtal gör samarbetet möjligt och olika EU-byråer, flera olika datasystem och kontaktpersonsätverk stöder verkställigheten av dem. Största delen av arbetet fokuserar på samarbetet via Europol, Europeiska unionens brottsbekämpande organ.

Helsingfors-Vanda flygplats med sina tusentals förbindelser runt om i världen och Helsingfors hamn bidrar till att det internationella samarbetet hör till vardagen.

Även om brottsbekämpningsuppdraget under årens lopp har kretsat främst kring olagliga inresor har det nästan varje år skett små förändringar i lagstiftningen. Utredningsledarna har fått större befogenheter och fler verktyg för att bland annat lyssna av brottsmisstänkta samtala eller följa med deras telefoners datatrafik. Skalan på de brott som vi utreder har också breddats i någon mån.

Förändringarna i omvärlden kräver att lagstiftningen svarar på dagens behov. Som bäst pågår vid Gränsbevakningsväsendet ett projekt där man utreder till vilka delar gränsbevakningslagstiftningen borde revideras. För brottsbekämpningens del utreds bland annat möjligheten att öka befogenheterna för att utreda människohandelsbrott i allt större omfattning samt möjligheten att använda vissa hemliga metoder för datainsamling och tvångsmedel för att bättre än tidigare förhindra och utreda brott.

Tillsammans arbetar vi för att Gränsbevakningsväsendet ska ha dessa nya befogenheter för brottsbekämpning kanske redan fr.o.m. 2023 och att vi ska kunna bidra till att upprätthålla gränssäkerheten med ännu bättre verktyg än tidigare. ●

Nytt system för dykning med våtklocka på VL Turva

Systemet för dykning med våtklocka gör dykverksamheten mer effektiv. Med hjälp av det kan man dyka både längre och säkrare än tidigare.

Till bevakningsfartyget Turva har det skaffats ett nytt system för dykning med våtklocka. Den första dykningen med det nya systemet gjordes i Helsingfors torsdagen den 16 september 2021.

Systemet för våtklockedykning är nytt för Gränsbevakningsväsendet och det första i sitt slag i Finland. Systemet består av fyra olika delar. Själva våtklockan (Wet Bell) är ett ramverk av metall i vilket två dykare sänks ner under ytan. Under kupolen på den i vattnet nedsänkta våtklockan finns en luftficka, där dykarna vid behov kan ta av sig dykarhjälm. Våtklockan är utrustad med två säten och olika instrument som behövs vid dykning och räddning.

Systemets andra del LARS (Launch and Recovery System) är avsedd för nedstigning och uppstigning. LARS-systemet styrs av en vinschman som lyfter och sänker våtklockan enligt dykledarens anvisningar. Vinschmannen är samtidigt också den ena dykarens assisterande dykare.

Den tredje delen är dykverksamhetens ledningscentral UWC (Under Water Center). I ledningscentralen arbetar dykverksamhetens ledare, som leder dykningen, och en panelman som sköter den muntliga kontakten med dykarna.

Den fjärde delen av systemet är tryckkammaren med vars hjälp man kan förhindra dykarsjuka. Vid behov kan den också användas för att behandla dy-

En dykare hoppar i havet.

Till systemet hör en tryckkammare som används för att förhindra och behandla dykarsjuka.

karsjuka. Enligt tabellen US Navy 6 räcker basvården av dykarsjuka i tryckkammaren cirka fem timmar.

Bevakningsfartyget Turva är ett DP2 (Dynamic Positioning)-klassificerat fartyg. Det innebär att fartyget med hjälp av ett datorkontrollerat system kan hålla sin position genom att använda sina propellrar. Det här gör det möjligt att dyka från ett fartyg som inte ligger till ankars. En utbildad DP-operatör på fartygets kommandobrygga svarar för fartygets DP-funktioner och ser till att fartyget håller sin position.

Dykverksamheten utvecklas

Finska vikens sjöbevakningssektion ordnade 27.9–1.10.2021 ett dykningsläger på bevakningsfartyget Turva där man övade sig i att använda våtklockan. I lägret deltog förutom Gränsbevakningsväsendets personal även personal från Försvarsmakten. En del av Försvarsmaktens personal övade sig i att använda våtklockan och att arbeta i dykverksamhetens ledningscentral. På

lägret fick Gränsbevakningsväsendets personal lära sig att använda tryckkammaren under ledning av dykarskötare **Harri Mäkitalo** från Försvarsmaktens Center för dykmedicin.

Dykaren **Ville Rämö**, däcksmän på VL Turva, deltog i lägret och han berättar att det vid dykning med våtklocka alltid måste finnas en säkerhetsdykare i beredskap. Säkerhetsdykaren ska vara iklädd full utrustning och ha dykarhjälm redo i famnen. Rämö har arbetat som dykare vid olika enheter inom Gränsbevakningsväsendet sedan 2018 och som dykare på bevakningsfartyget Turva sedan 2021.

Dykningen under dykningslägret på Turva var hans första övningsdykning med våtklockan. Han fick i uppdrag av dykverksamhetens ledare att ha uppsikt över våtklocksdykarna. Övningen gick bra och både Rämö och de två dykarna i våtklockan steg nöjda upp till ytan.

– Dykarna har redan i flera år vantat på systemet med våtklocka, berättar Rämö.

– Det är fint att dykverksamheten har gått så mycket framåt både vid Gränsbevakningsväsendet och i Finland överlag. Gränsbevakningsväsendet stöttar dykarna i att upprätthålla sin yrkeskunskap bland annat genom att ordna kurser i fartygsgranskning och brottsplatsundersökning under vatten.

– Även om de marina enheterna är eftertraktade platser, bildas det inte direkt köer till dykarjobben.

Rämö skulle gärna se flera sökande till dykarplatserna. – Dykarens jobb är intressant! ●

Crime prevention adapts to changes in the operating environment

As regards preliminary investigations, the jurisdiction of the Finnish Border Guard was significantly expanded by the overall reform of the Border Guard Act in 2005. Since then, the Border Guard has held a clear role as a preliminary investigation authority alongside the Police and Customs.

Over the past 16 years, the Border Guard's crime prevention activities have been subject to continuous small adjustments as a result of the changes in the operating environment, legislation and the operating expenses of the Border Guard. In the last two years, topical changes have been attributable to the COVID-19 pan-

demie or the nationwide deployment of certain functions.

The corona pandemic changed criminal activities

In winter 2020, when societies were locked down as a result of the pandemic, the crime prevention personnel of the Border Guard faced a totally new situation. First, no new investigations were initiated as the passenger traffic at our borders ceased. On the other hand, it was challenging to advance those investigations that already were underway because the order was to avoid personal contacts. Any urgent cases were handled, of course,

with due consideration for maximum protection against infections, and others were suspended until better times.

The pandemic stopped people momentarily but, after all, life must go on. This is true for criminal actors as well. Internationally, criminal activities moved increasingly to information networks and, in general, the use of online networks grew significantly during the pandemic. Also, criminal actors were met with a new challenge, as authorities in many countries increased their border control. From the perspective of the Finnish Border Guard, changes were observed in the distribution of the inves-

The detection and prevention of cross-border crimes calls for international collaboration.

tigated crime types and the places where crimes were detected. This was especially prominent in the operations of the Coast Guard Districts and the Lapland Border Guard District, which were responsible for the implementation of internal border control in ports and on the land border between Finland and Sweden.

Criminal activities have moved to information networks at an accelerating rate already for many years. For the Border Guard, this is primarily visible in the form of online services offering ways to gain illegal entry and trading on various internet and social media platforms. Information networks are also utilised to guide people whose entry to Finland is illegally facilitated. For example, persons who aim to come to Finland via Russia by using off-road routes may be instructed through map and messaging applications from the Balkans.

This development has required the Border Guard to build up its capabilities for online information gathering and storing of necessary evidence. Today, in order to maintain border security, the Finnish Border Guard is not only patrolling along the land and sea borders but also surfing in the information networks!

Prevention of illegal entry calls for international collaboration

The prevention of illegal entry to the country is the core of the Border Guard's crime prevention activities. In order for us to succeed in this task, extensive international collaboration is required, with both the countries of origin and destination. Crime prevention is, thus, based on global collaboration, but our main focus is still on our neighbouring countries. Co-operation is enabled by various international agreements, and the implementation is supported by the European Union's agencies, various data systems and the liaison networks. The majority of the collaborative work is channelled through the European Union Agency for Law Enforcement Cooperation, Europol.

Helsinki-Vantaa Airport, with its thousands of connections to all parts of the world, and the Port of Helsinki offer important grounds for everyday and routine international collaboration.

While the focus of cross-border crime prevention has remained on illegal immigration, legislative changes have taken place nearly every year. For example, the powers of investigators in charge have been strengthened and the

investigators' toolbox now includes an opportunity to listen to the phone calls of crime suspects or to monitor the data communications of their phones. The scale of crimes investigated by us has also grown moderately.

The changes in our operational environment call for the revision of legislation to meet the current demands. Presently, the Border Guard has a project in progress to clarify the needs to renew the border guard legislation. In terms of crime prevention, the aim is to assess the possibilities to expand the powers to investigate human trafficking more extensively and to use certain covert intelligence methods and coercive measures to enhance the prevention and investigation of crimes.

We are working actively toward the goals of making these new crime prevention powers available for the Finnish Border Guard, maybe already as of 2023, and ensuring that we will be able contribute to the maintenance of border security with the help of increasingly efficient tools. ●

TEXT AND PHOTOS: Marjo Peni

OPV Turva is now equipped with a wet bell diving system

The wet bell diving system will enhance the underwater capabilities of the offshore patrol vessel Turva by facilitating longer and safer diving operations.

OPV Turva has been equipped with a wet bell diving system and the first dive was performed in Helsinki on 16 September 2021.

The wet bell system on board Turva represents new technology within the Finnish Border Guard and is the first of its kind in Finland. The system is comprised of four elements. First, the wet bell itself is a metal-framed platform for lowering two divers into the water. The submerged wet bell provides an air filled space where the divers can take off their diving helmets if necessary. The wet bell is equipped with two seats for the divers and a range of tools and equipment for diving and rescue operations.

Second, the system includes the onboard Launch and Recovery System (LARS). The LARS system is controlled by the winch operator who lowers and lifts the wet bell as instructed by the commander of the diving operation. The winch operator also serves as the diving assistant for a diver.

Third, the Under Water Center (UWC) serves as the operational command centre. The commander of diving operations and a panel operator, who is in charge of audio communications with the divers, work in the UWC.

Fourth, there is a decompression chamber used to prevent or treat diver's disease, also known as decompression sickness (DCS). According to U.S. Navy

An inside view of the wet bell.

Ville Rämö signals that everything is OK.

Recompression Treatment Table 6, the DCS treatment takes approximately five hours.

Equipped with a Dynamic Positioning (DP) system, OPV Turva is a class DP2 vessel. The computer-controlled DP system maintains the vessel's position by using its own thrusters. This facilitates diving operations without the need to anchor the vessel. A trained DP operator on the bridge is responsible for maintaining the vessel's position.

Developing the diving operations

A diving camp to practice the use of the wet bell was arranged by the Gulf of Finland Coast Guard District on board Turva on 29 September–1 October. The participants included personnel from the Finnish Border Guard and the Finnish De-

fence Forces. Some of the Defence Forces personnel were trained in using the wet bell system and working in the UWC. On the other hand, a diving nurse from the Centre for Diving Medicine of the Defence Forces, **Harri Mäkitalo**, instructed the Border Guard personnel in the use of the decompression chamber.

One of the camp participants was **Ville Rämö**, a deckhand and diver serving on OPV Turva. According to him, wet bell diving operations require that there is always a rescue diver on stand-by, with full gear on and the diving helmet ready in their lap. Rämö has served as a diver in various Border Guard units since 2018 and as a diver on Turva since 2021.

During the training camp, he actually made his first training dive with the wet bell. He was ordered by the commander of the diving operation to carry out a

check on the wet-bell divers under water. The training dive was successful and both Rämö and the two wet-bell divers were satisfied as they rose to the surface.

"Divers have, for years, been waiting for the introduction of a wet bell diving system", Rämö explains.

"There has been huge development in terms of diving operations, both in the Finnish Border Guard and Finland in general. To support the professional skills of divers, the Border Guard arranges, for example, vessel inspection and underwater crime scene investigation courses."

"Even though our maritime units are attractive as workplaces, there are not too many applicants for diver duties." Rämö encourages people to apply for diver positions. "Dive work is fascinating!" ●

TEKSTI: Roosa Seeligson / LSMV KUVA: Kirsti Helin

MERIMUSEOISSA ESILLÄ MERIVARTIOINNIN HISTORIAA

Merivartioston 91. vuosipäivää vietettiin 1.6.2021. Kyseisenä päivänä 91 vuotta sitten aloitti toimintansa uusi merellinen toimija, merivartiolaitsos.

Vuotta aiemmin kesäkuussa 2020 oli tarkoitus juhlistaa tasan yhdeksänkymmenen vuoden merkkipaalu laajemminkin, mutta koronaepidemia maalla ja merellä muutti tilannetta ja juhlat siirrettiin vuodelle eteenpäin. Kukaan ei varmaan voinut silloin ajatellakaan, että olisimme edelleen kesäkuussa 2021 samassa tilanteessa ja emmekä vielääkään voisi kokoontua juh-

listamamaan merivartioston hienoa 91 vuotista historiaa.

Kokosimme kuitenkin Merikeskus Forum Marinumiin Turkuun näyttelyn merivartioston historiasta. Näyttely oli nähtävillä koko kesäkauden syyskuun puoliväliin saakka. Syksyn aikana näyttely siirtyy Kotkan Merivartiomuseoon.

TEKSTI: Tuija Paakki KUVA: Lapin rajavartiosto

RAJA-JOOSSEPIN RAJANYLITYSPAIKALLE UUDET TOIMITILAT

Inarin kunnassa sijaitsevan Raja-Joosepin kansainvälisen rajanylityspaikan tarkastustoiminta siirtyi uusiin tiloihin 25.8.2021. Rajavartiolaitsos ja Tulli saivat nyt ajanmukaiset ja terveelliset toimitilat. Rajanylityspaikalle on rakennettu kaksikerroksinen asemarakenne ja sen molemmiin puolin kaistatarkastuskatokset. Lisäksi on tehty erillinen katos virka-autoille ja kevytrakenteinen tarkastussuoja Tullin käyttöön.

Uusi tarkastusasema sijaitsee osoitteessa Rajajoosepintie 4470 (99800 Ivalo), joka on noin 800 metriä länteen nykyiseltä rajanylityspaikalta. Asema vihitään virallisesti käyttöön myöhemmin tänä vuonna, kun asemakiinteistön ja piha-alueen viimeistelytyöt on saatu valmiiksi.

Raja-Joosepin rajavartioasema vastaa rajanylityspaikan henkilöliikenteen tarkastustoiminnasta. Rajanylityspaikka on 7 kilometrin päässä rajavartioasemasta ja noin 50 kilometrin etäisyydellä Ivalon taajamasta.

Raja-Jooseppi sai virallisen rajanylityspaikan statuksen 25.1.1967 ja kansainvälisen rajanylityspaikan statuksen 4.9.1989. Vuonna 2019 rekisteröitiin yh-

Raja-Joosepin uusi rajanylityspaikka.

teensä 80 800 rajanylitystä Raja-Joosepin rajanylityspaikalla. Korona-ajan liikenne-rajat ovat pudottaneet liikenteen Raja-Joosepissa merkittävästi vähäisemmäksi.

Uuden tulli- ja raja-aseman rakennushanke on osa EU:n rahoittamaa Kolarctic

CBC-ohjelmaa, jonka tavoitteena on vahvistaa rajat ylittävää yhteistyötä Pohjois-kalotin alueella olevien maiden (Suomi, Ruotsi ja Norja) ja Luoteis-Venäjän välillä.

TEKSTI: Tuija Paakki KUVAT: Veeti Ollila

RAJAJÄÄKÄRIKOMPPANIAN SOTILASVALA KATSOTTAVISSA VERKOSSA

Missä tunnelmissa sujuivat Lapin rajavartioston Rajajääkärikomppanian saapumiserän 2/21 valamarssi ja sotilasvalatilaisuus? Vastauksen tarjoaa valatilaisuudesta tehty taltiointi, joka löytyy osoitteesta <https://youtu.be/DrwfpKLzLq8>.

Luton kaste.

Valamarssin varusmiehet suorittivat Raja-Joosepin maisemissa. Marssi huipentui niin kutsuttuun Luton kasteeseen, jossa Luttojoki ylitetään varusteiden kanssa uiden. Sotilasvalan varusmiehet vanhoivat Ivalon kirkossa.

Valamarssin huoltotauko Raja-Joosepissa.

TEKSTI JA KUVA: Marjo Peni

SUOMENLAHDEN MERIVARTIOSTON KERTAUSHARJOITUS

Sotilaallinen maanpuolustus on keskeinen harjoitusaihe myös Suomenlahden merivartiostossa. Merivartioston reserviläisten kertausharjoitus toimeenpantiin 3.9.-10.9.2021 Kotkan edustalla.

Kertausharjoituksessa harjoiteltiin merivartioston poikkeusolojen tehtäviä ja viranomaisyhteistyötä Puolustusvoimien ja muiden viranomaisten kanssa osana Etelä-Kumi 21 -paikallispuolustusharjoitusta. Harjoitus sujui suunnitelmien mukaisesti terveys- ja muu turvallisuus huomioiden ja harjoituksen tavoitteet saavutettiin.

RIPEÄ TOIMINTA PELASTI IHMISHENKIÄ

Länsi-Suomen merivartiosto on palkinnut siviilihenkilöitä Rajavartiolaitoksen pronssisella ansiolevykkeellä ja kunniakirjalla heidän ripeästä toiminnastaan ihmishenkien pelastamiseksi.

Jenni ja **Kaj Päiviö** olivat veneilemässä elokuisena viikonloppuna, kun he huomasivat ihmisen meressä. Paikalle päästyään he aloittivat heti pelastustoimet ja saivat pidettyä miestä veden pinnalla, kunnes ensimmäinen pelastusyksikkö ehti kohteeseen. Pelastettu oli ollut yksin liikenteessä pienellä pulpettiveneellä, pudonnut veteen eikä päässyt veneen kyytiin enää omin voimin.

Toinen ihmishengen pelastaminen tapahtui syyskuun alkupuolella. **Eerik Hyytiä** oli veneellään mökkinsä edustalla kalastamassa, kun havaitsi jotain outoa tapahtuvan läheisen niemen takana. Perämoottoriveneellä liikkeellä ollut mies oli yrittänyt saada moottoria ala-asentoon ja samalla horjahtanut, kaatanut veneensä ja pudonnut mereen. Hyytiä onnistui vetämään puolitajuttoman miehen maihin ja asetti hänet kylkiasentoon. Mies ehti tulla tajuihinsa jo ennen pelastusyksikön saapumista.

Molemmissa tapauksissa onnettomuuden uhreilla ei ollut pelastusliivejä

päällään. Heidän kohtalonsa olisi ollut hyvin murheellinen ilman ripeästi toimivia kanssaveneilijöitä.

Hätätilanteessa jokaisen vesilläliikujan apu voi olla korvaamatonta, sillä viranomaiset eivät ole aina välittömästi paikalla auttamassa.

Tämä oli jälleen kerran muistutus siitä, että pelastusliivit kannattaa pukea päälle lyhyttäkin venematkaa varten!

Eerik Hyytiä sekä Jenni ja Kaj Päiviö vastaanottamassa Rajavartiolaitoksen pronssista ansiolevykettä ja kunniakirjaa Länsi-Suomen merivartioston apulaiskomentaja Ilja Iljinalta.

RAJA.FI-SIVUILLA PALJON UUSIA AJANKOHTAISIA SISÄLTÖJÄ

Rajavartiolaitoksen uudistetuilla verkkosivuilla on laaja Ajankohtaista-sivusto, jossa on Rajan toimintaan liittyviä uutisia, artikkeleita, blogeja ja some-päivityksiä. Erityisesti Rajamedia-osiossa on runsaasti tuoreita ja taustoittavia sisältöjä. Uusimpana viestintäkanavana on Rajan podcast Rajacast.

Ajankohtaista-sivuilta pääsee myös lukemaan viimeisimmät Rajamme Vartijat -lehdet, jotka julkaistaan myös saavutettavassa muodossa.

Rajavartiolaitoksen yksiköt ja yksittäiset henkilöt käyttävät ahkerasti sosiaalisen median kanavia (Facebook, Twitter, YouTube ja Instagram). Linkit some-kanaviin ja niiden päivityksiin löytyvät Sosiaalinen media -osiosta.

Korona-info sisältää päivitettyä tietoa koronapandemian vaikutuksista rajanylitysliikenteeseen sekä Rajavartiolaitoksen ohjeita ja yhteystietoja. Ajankohtaista-sivuilla on myös tietoa siitä, kuinka Brexit vaikuttaa rajaliikenteeseen.

TOIMITUKSELTA

Toimitus pahoittelee, että oli muokannut ja lyhentänyt liiaksi Rajamme Vartijat -lehden 2/2021 kahta artikkelia: *Rajavartiolaitoksen merelliset kehitysprojektit tuottavat työkaluja operaatioiden suunnitteluun ja johtamiseen* sekä *Komennus Kroatiaan antoi perspektiiviä rajavartijan työhön*. Artikkelien alkuperäiset versiot on luettavissa raja.fi-verkkosivuilla Ajankohtaista-osiossa.

RAJAMME VARTIJAT lokakuu 2021
Rajavartiolaitoksen sidosryhmälehti
on ilmestynyt vuodesta 1934 lähtien.
ISSN 0483-9080

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa:
maaliskuussa, kesäkuussa, lokakuussa
ja joulukuussa.

Lehti on luettavissa
sähköisesti osoitteessa
http://www.raja.fi/tietoa/rajamme_vartijat

JULKAISIJA
Rajavartiolaitos
Rajamme Vartijat, PL 3, 00130 Helsinki
Vilhonvuorenkatu 6, 00500 Helsinki
[rajammevartijat\(at\)raja.fi](mailto:rajammevartijat(at)raja.fi)

PÄÄTOIMITTAJA
Viestintäpäällikkö Päivi Kaasinen
[paivi.kaasinen\(at\)raja.fi](mailto:paivi.kaasinen(at)raja.fi)
puh. 0295 421 331

TOIMITUSSEKRETTARI
Kirsti Helin, Princeps Oy
[kirsti.helin\(at\)princeps.fi](mailto:kirsti.helin(at)princeps.fi)

TAITTO
Sanna Purho, Princeps Oy

KÄÄNNÖKSET
Integra Oy
Scandix översättningar Ab

PAINO
Grano Oy

ETU- JA TAKAKANNEN KUVAT
Vartiointolaivue

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Grano Oy
Tilauskeskus, Rajamme Vartijat
Vehkakatu 1, 40700 Jyväskylä
rajammevartijat@grano.fi

Rajamme Vartijat -lehden

tilaajarekisteri

Tilaajarekisteriä ylläpitää kirjapaino, joka painaa ja postittaa lehden, tällä hetkellä Grano Oy. Rekisterissä on tilaajan nimi ja lehden postitusosoite. Tietoa käytetään vain lehden postitusta varten ja ne poistetaan, kun tilaaja ilmoittaa tilauksen peruutuksesta.

● RAJAVARTIOLAITOKSEN ESIKUNTA
PL 3, 00131 Helsinki
puh. 0295 421 000
rajavartiolaitos(at)raja.fi
etunimi.sukunimi(at)raja.fi

● KAAKKOIS-SUOMEN RAJAVARTIOSTO
Niskapietiläntie 32 E, 55910 Imatra
puh. 0295 422 000
kaakkoissuomenrajavartiosto(at)raja.fi

● POHJOIS-KARJALAN RAJAVARTIOSTO
PL 5, 80511 Onttola
puh. 0295 423 000
pohjoiskarjalanrajavartiosto(at)raja.fi

● KAINUUN RAJAVARTIOSTO
PL 60, 87101 Kajaani
puh. 0295 424 000
kainuunrajavartiosto(at)raja.fi

● LAPIN RAJAVARTIOSTO
PL 8212, 96101 Rovaniemi
puh. 0295 425 000
lapinrajavartiosto(at)raja.fi

● SUOMENLAHDEN MERIVARTIOSTO
PL 150, 00161 Helsinki
puh. 0295 426 000
suomenlahdenmerivartiosto(at)raja.fi

● LÄNSI-SUOMEN MERIVARTIOSTO
PL 16, 20101 Turku
puh. 0295 427 000
lansisuomenmerivartiosto(at)raja.fi

● VARTIOLENTOLAIVUE
PL 3, 00131 Helsinki
puh. 0295 428 000
vartiolentolaivue(at)raja.fi

● RAJA- JA MERIVARTIOKOULU
Niskapietiläntie 32 D, 55910 Imatra
puh. 0295 429 000
rajajamerivartiokoulu(at)raja.fi

MAALLA, MERELLÄ JA ILMASSA

Rajavartiolaitos valvoo 24 tuntia
vuorokaudessa kaikkina vuodenaikoina

PÅ LAND, TILL HAVS, I LUFTEN

Gränsbevakningsväsendet vakar
24 timmar i dygnet under årets alla tider